VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM. („Falu" Magyar Gazda és Földmives Szövetség.) Telefon: 11—55—62. Postatakarékpénztári csekkszámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földmivelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások" cimü füzetekkel együtt: Egész évre 4. félévre 2, negyedévre 1 P. Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938 — XIX. évfolyam, 24. szám. — Junius hó 12

Urnapján...

Koszoruzzátok meg, hintsetek virágot az utjára, hordozzátok körül, hogy az egész világnak hittel, bizalommal és hüséggel mutassátok be. Alázattal boruljatok porba előtte, aki a mindennapi kenyér szinébe rejtőzött, hogy az idők végtelenségéig uralkodjék fölöttetek is, szeressen benneteket.

Ne feledjétek a Szentlélek intelmét:

— Gyönyörködjetek az Urban!

Igy tegyetek, hogy születvén utitársatok, vacsorázván eledeletek, meghalván megváltásotok bére legyen.

Kivánjátok tiszta szivvel, hogy minden ember megismerje Őt, hogy megszenteltessék és sohase káromoltassék az Ő szent neve.

Megbánván pedig büneiteket, hibáitokat és gyarlóságaitokat, őszintén szóljatok Hozzá:

— Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtunk!

A jó emberek engedelmes szeretete kiáltson Hozzá e napon, hogy akarata és parancsai teljesüljenek. Akkor megtalálja a világ a boldogulását és benne Ti is...

„Bekötő" utak...

A kisemberek, akik a magyar falvak és tanyák apró házacskáiban élnek — bizony sokszor igen mostoha sorsban — és minden erejüket megfeszitve dolgoznak a jobb, emberibb, igazságosabb magyar sors előfeltételeinek megteremtésén, bizakodó reménységgel tapasztalhatják, hogy azok, akik a mai kivételes időkben az ország ügyeit intézik, elsősorban az ő érdekeiket iparkodnak szolgálni. Évszázadokon keresztül nem történt annyi a falu, a kisember érdekében, mint most, megcsonkitottságunk utolsó két évtizede alatt; ma már bekötő utak épitése szolgálja a falvaknak, tanyáknak a gazdasági életbe való bekapcsolását, uj iskolák, tanfolyamok épitése és rendezése pedig a nagy kulturközösséghez vezető bekötő-utat jelenti. Ezek a gazdasági és kulturális bekötő utak, az egyes részletintézkedésekkel együtt megvalósitják azt a szent és nagy gondolatot, amelynek uttörő munkáját annyi nehézség közt végezték el a mezőgazdasági és szövetkezeti mozgalom vezetői...

A foktői szörnyeteg

Szomoru szenzációja van a dunamenti Foktő községnek, ahol, — mint azt a *Vasárnap* más helyén megirjuk — egy leleplezett tyuktolvaj öt szerencsétlen ember életét oltotta ki. Nincs mentség, még enyhitő körülmény sem annak a tettére, aki — még ha a vele szemben elkövetett gazság megtorlásául, önbiráskodva is — embertársa életét, vérét ontja, de a foktői szörnyeteg véres tette — ha lehet — még nagyobb és bensőségesebb felháborodást kell, hogy keltsen mindenkiben. Reméljük, hogy senki sem esik bele abba a sulyos hibába, hogy magyar „virtust", valami regényes férfiasságot lásson a garázda, tolvaj véres tettében. Mert a foktői legény, amikor lelövöldözte azokat, akiket esztendők óta fosztogatott, cselekedetével odasülyedt a csatornai patkány mellé, amely sunyin, a sötétben osonva dézsmálja meg a tyukólakat, kamrákat, de ha fészkére rátalálnak, „bátor"-rá lesz és belemar üldözőibe... A társadalom ilyen egyéneit, akik előtt nincs sem Isten, sem ember, akik nem ismernek sem törvényt, sem rendet, ki kell irtani és az irtásban részt kell vennic mindenkinek...

A Szent István-év országos ünnepségei

Beszámolt a *Vasárnap* azokról az ünnepségekről, amelyek a Szent Jobb feltalálásának évfordulóján, május 30-án, káprázatos körmenettel kezdődtek meg és az aranyvonat *esztergomi és székesfehérvári* utjával folytatódtak. A szentév további ünnepségeinek sorrendje a következő:

A *Szent István-emlékév országos bizottsága* védnökének, az ország főméltóságu kormányzójának jelenlétében, ünnepélyes ülését *junius 25-én* fogja megtartani az Országház kupolacsarnokában. Ugyanezen a napon a hercegprimás a koronázó főtemplomban *ünnepélyes szentmisét* mond és valamennyi felekezet templomaiban ünnepélyes istentiszteleteket tartanak.

Szent István király halálának 900. évfordulója napján, augusztus 15-én, ünnepélyesen felavatják Esztergomban *III. Béla király feltárt várkastélyát.*

Augusztus 16-án és 17-én a királyi vár nagytermében közszemlére teszik ki a *Szent Koronát.*

Augusztus 18-án Székesfehérvárott lesz *országgyülés* a kormányzó ur Őfőméltósága jelenlétében, Szent István király emlékére.

Augusztus 20-án, Szent István napján, a kormányzó és az egész ország elkiséri a *Szent Jobbot a Hősök terére.* Ezzel a Szent István-emlékév országos ünnepségei befejeződnek.

*

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága junius 2-án délután *ünnepi közgyülést* tartott, Szent István halála kilencszázadik évfordulójának megünneplésére. A gyönyörüen feldiszitett teremben tartott közgyülést *Karafiáth* Jenő főpolgármester nyitotta meg, majd *Szendy* Károly polgármester mondott nagyhatásu ünnepi beszédet, amelyben méltatta Szent István nagyságát és hangsulyozta, hogy *a magyar főváros Szent István birodalmának kiván fővárosa lenni.*

Az ünnepi közgyülést a Himnusz eléneklésével fejezték be.

Az Aranyvonat juniusi menetrendje

A Szent István-év ünnepségsorozata a *Szent Jobb* országjárása köré csoportosul. A csodás ereklye feltalálásának évfordulóján rendezett káprázatos *budapesti* nagy körmenet és az Aranyvonaton megtett *esztergomi és székesfehérvári* látogatás után, junius 12-én indul el az Aranyvonat tervezett országjáró körutjára. Az Aranyvonat juniusi menetrendje a következő:

Junius 12-én, Szentháromság vasárnapján *Nagykanizsán, Zalaegerszegen, Kaposváron,* majd *junius 13-án Pécsett, Baján* és *Szekszárdon* időz hosszabb-rövidebb ideig a Szent Jobb.

Junius 18-án, szombaton délután *Vácra* indul az Aranyvonat és ott közel négy órát tölt.

Junius 19-én, vasárnap *Győrött, Hegyeshalmon, Szombathelyen, Sopronban* hódolhat a magyarság a Szent Jobb előtt és másnap, *Csornát* utbaejtve, tér vissza a fővárosba az Aranyvonat.

Junius 26-án, vasárnap hosszabb ideig tartózkodik *Kalocsán, Kiskőrösön, Kiskunhalason, Kiskunfélegyházán, Szegeden.*

Junius 27-én Hódmezővásárhelyen, Szentesen, Csongrádon, Kecskeméten áll meg az Aranyvonat és időzik néhány órát.

Minden utjában elkiséri az Aranyvonaton a Szent Jobbot *Mészáros* János érseki helytartó, a Szent Jobb őre, a koronaőrség diszszakasza, az előkészitő főbizottság kijelölt tagjai és több közéleti kitünőség.

A kormányzó kérése a közönséghez

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó ur őfőméltósága közeledő hetvenedik születésnapja alkalmából köszönettel elháritja magától a ragaszkodásnak minden külső megnyilatkozását és különösen a róla történő megemlékezésnek minden olyan módját, amely költségekkel lenne egybekötve. Azokat pedig, akik ez alkalomból érzelmeiket valamely ajándék küldésével kivánták kifejezésre juttatni, arra kéri, hogy ettől tekintsenek el és az erre szánt összeget adják valamely az inséget szenvedők nyomorának enyhitésére szolgáló jótékony célra.

BESZÉLŐ SZÁMOK

Csehszlovákiát olyan országok határolják, amelyeknek lakói a legjobb akaratuk mellett sem viseltethetnek barátságos érzelmekkel a csehek iránt. Csehszlovákiának 15 millió 187 ezer, számos nemzetiségből álló lakosa van. Ezzel szemben szomszédai közül Németország 75 millió, Magyarország 8,688.319, Lengyelország 34,221.000 lelket számlál. Ezek az országok Csehországot majdnem teljes egészében körülveszik, csupán egy egészen kis részen határos Csehország Romániával.

Érthető tehát a csehek nyugtalansága, hiszen 15 millió főnyi lakossága 118 millió emberből alkotott harapófogóban helyezkedik el.

A X. Szegedi Vásár

Junius 4-én délben nyitotta meg ünnepies keretek között — *Imecs* György főispán, *Pálfy* József polgármester, *Shvoy* Kálmán országgyülési képviselő, a város és a vármegye számos előkelősége jelenlétében — *Petneházy* Antal államtitkár a kormány nevében a tizedik szegedi vásárt. Az államtitkár megnyitó beszédében a kézmüvesipár jelentőségét méltatta és hangoztatta, hogy *a trianoni gyászból kivezető utat nem a hirtelen fellobbanás, nem a percnyi erőfeszités, hanem a magyar alkotómunkának sok szürke hétköznapokon át kifejtett erőfeszitése fogja megszerezni.*

A HÉT POLITIKÁJA

A miniszterelnök két beszéde

A képviselőház junius 2-iki ülésén folytatta és befejezte a *külügyi tárca* költségvetésének vitáját. *Rakovszky* Tibor szóvátette a budapesti Eucharisztikus Kongresszusról hazatérő zarándokokkal szemben a román határon elkövetett türelmetlen motozások ügyét, javasolta, hogy a kormány *terjessze a sérelmet a Népszövetség elé.* Vitéz *Somogyváry* Gyula felszólalásában leszegezte, hogy *Nyugatmagyarország hazafias érzésü lakossága méltóságteljes nyugalommal és a magyar haza iránti rendületlen hüséggel fogadta az Anschluss eseményét.* A felszólalások után a Ház a tárca költségvetését *elfogadta.*

Hunyadi Ferenc előadó ismertette ezután a miniszterelnökség költségvetését. A felszólalók sorában *Pintér* László *a németajku magyarság államhü magatartását tolmácsolta.*

Vitéz *Imrédy* Béla miniszterelnök emelkedett ezután szólásra. A miniszterelnök a felszólalók által felhozottakra vonatkozóan leszegezte, hogy

a kormány a kisebbségek jogait a legmesszebbmenően biztositani kivánja, de természetesen erélyesen fel fog lépni olyan mozgalommal szemben, amely veszélyezteti a békés együttélés lehetőségét.

Meleg szavakkal szólt a miniszterelnök a kormány *családvédelmi* célkitüzéseiről. Nagy hatást keltett a miniszterelnöknek az a megállapitása, amely szerint csaknem mindenki iparkodik módositani a vagyon- és jövedelemelosztás mai mértékét, — azaz mindenki osztozni kivánna a meglévő javakon, — de arról senki sem, vagy csak néhányan beszélnek, hogy tenni kellene valamit az elosztandók mennyiségének emelése érdekében is. Fokozni, javitani kell a nemzeti termelést. Ezen a téren fontos szerepük lehet a nőknek. Ennek igazolására hivatkozott a miniszterelnök arra, hogy a *zöldkeresztes nővérek a szociális munka mellett a falu asszonyait a család rendbentartására, az egészséges és tápláló ételek főzésére is megtanitják.* Sajnos, falun nem tudnak főzni az asszonyok és amikor a falusi gyerekek valamilyen nyaraltatási akció révén más környezetbe kerülnek, hetekig kell rászoktatni őket a főzelékevésre, mert otthon nem ismerik a főzeléket. Ugyancsak a nők hivatása, hogy a falu asszonyait, leányait a háziiparra megtanitsák.

A miniszterelnök felszólalása után a képviselőház a tárca költségvetését általánosságban, majd részleteiben is elfogadta.

A kereskedelmi tárca

A *kereskedelem- és közlekedésügyi tárca* költségvetését tárgyalták ezután. *Görgey* István előadó ismertette a tárca költségvetését.

Az elhangzott, magas szinvonalu hozzászólások után *Imrédy* Béla miniszterelnök — aki tudvalevően ideiglenesen a kereskedelmi tárcát is vezeti — szólalt fel.

A miniszterelnök elismeréssel emlékezett meg a hivatása magaslatán álló kereskedelem jelentőségéről, majd szeretettel szólt a kis- és kézmüvesipar fontosságáról. Hangsulyozta, hogy

a kormánynak az a törekvése, hogy a keresztény elemek térfoglalását elősegitse a kereskedelemben.

A kereskedelem és szövetkezetek viszonyáról is beszélt a miniszterelnök. Pontos, számszerü adatokra hivatkozva, állapitotta meg, hogy nem áll meg a kereskedelemnek az a panasza, mintha a szövetkezetek versenye veszélyeztetné a kereskedelem érdekeit, mert a belső értékesitésben a szövetkezetek csak kisebb arányban vesznek részt, az *exportban viszont a szövetkezeti értékesitésnek kell nagyobb szerepet biztositani.*

A kereskedelem különböző részletkérdéseinek és az idegenforgalom emelkedésének ismertetése után a miniszterelnök az export ügyéről beszélt. Beszámolt az árkormánybiztosság müködésének eredményeiről, majd a külkereskedelmi politika alapelveit ismertette, hangsulyozva a kivitel s az értékesités megszervezésének fontosságát.

A továbbiak során a miniszterelnök a bekötő utak kérdését ismertette. Bejelentette, hogy

az ötéves program végrehajtása révén nyolcszáz község jut bekötő uthoz és remény van rá, hogy a tanyák is bekapcsolódhatnak ebbe a programba.

Ez a munka már meg is indult és ezzel a munkanélküliek ezrei jutnak munkához és keresethez.

— Ezzel azt is jelezni akartam, — mondotta a miniszterelnök, — hogy a kormány nemcsak ünnepel és programot ad, hanem *dolgozik és olyan tevékenységet fejt ki, melynek eredményét a kisember fogja érezni.*

A miniszterelnöknek ezeket a szavait is nagy taps és éljenzés követte.

Imrédy Béla ezután a kormány hidépitési, repülésügyi és vasutfejlesztési programját ismertette, majd a hajózás, posta és rádió fejlesztése érdekében tenni kivánt intézkedésekről számolt be.

Nagyhatásu és pompásan felépitett beszédét a miniszterelnök a foglalkozási ágak közti összhang fontosságának hangsulyozásával és az Eucharisztikus Kongresszus rendezősége iránti elismerés kifejezésével zárta be, a képviselőház lelkesedése és ünneplése mellett.

A junius 3-iki ülésen folytatták a kereskedelemi tárca költségvetésének tárgyalását.

Csizmadia András a tiszántuli termelők érdekében a *Szeged-csikériai vasutvonal* megépitését sürgette,

kifogásolta a posta magas dijtételeit és a rádió előfizetési dijak mérséklését kivánta.

Tóth Pál ugyancsak a rádió dijak mérséklését sürgette és kedvezmények nyujtását kérte a mezőgazdasági, különösen a tanyai lakosság részére. Az ilyirányu reformot különben a felszólalók közül többen is követelték.

A Ház ezután a kereskedelmi tárca költségvetését elfogadta.

Az iparügyi tárca

Az iparügyi tárca költségvetésének tárgyalására tért rá ezután a képviselőház. *Szentpály* László előadó ismertette a tárca tételeit, hangsulyozva a mezőgazdaság és ipar egymásrautaltságát.

A pünkösdi szünet után, junius 7-én folytatta a képviselőház az *iparügyi tárca* vitáját. A tulnyomórészben a kisipar támogatását kivánó felszólalás elhangzása után *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter szólalt fel.

A miniszter beszédében hangsulyozta, hogy a magyar iparpolitikának legfontosabb feladata, hogy az ipar minden erejét a győri program megvalósitásának szolgálatába állitsa. Rámutatott a miniszter arra, hogy a program tengelyében két cél áll: a honvédelem fejlesztése és a szociális problémák megoldása. Kifejtette a miniszter, hogy amilyen hiba lenne a mezőgazdasági termelés és értékesités rovására erősiteni az ipart, éppen olyan hiba lenne a mezőgazdaság erősitésének és támogatásának cimén az ipart elsorvasztani. Az ipar és mezőgazdaság közös érdekeinek kimutatása után a miniszter ismertette a magyar nyersanyag-termelés fejlődésére vonatkozó adatokat, majd bejelentette, hogy Magyarországon eddig a községek 33 százalékát villamositották; további programja e téren egyelőre 173 községre terjed ki;

ezekből 100 községet még az idén bekapcsolnak a villamosáram-szolgáltatásba.

A földmivelésügyi tárca

A képviselőház ezután a földmivelésügyi tárca költségvetésének tárgyalására tért rá. *Krúdy* Ferenc előadó részletesen ismertette a tárca költségvetésének legfontosabb adatait. Méltó elismeréssel adózott a mezőgazdaságban foglalkozó nagy néprétegnek. Ismertette azokat a nagyfontosságu eredményeket, amiket

a földmivelésügyi kormányzat a minőségi termelés terén elért.

A magyar buza minőségileg ma már állja a versenyt a kanadaival. A további minőségi fejlődésnek megvannak a lehetőségei. A mennyiségi termelés szempontjából még sok a tennivaló, a terméseredmények mennyiségileg husz év óta alig növekedtek. A kisbirtok terméseredményének alacsonyságát részben a legelőhiány idézte elő s a költségvetés a legelőkérdés megoldására jelentős összeget irányoz elő. A talajismereti felvételek, kisérletek s ezek eredményeinek közhasználatuvá tétele mérhetetlenül értékesek. Agrárpolitikánk céltudatos. A földbirtokpolitika terén csak olyan földfelaprózást tart megengedhetőnek, amelynél az uj gazdák többet termelnek, mint jogelődjük.

Az egész költségvetésen végigvonul az a gondoskodás, amely a kisbirtokokat igyekszik minél jobban megerősiteni.

A hozzászólások sorában *Gallasz* Ágost Rudolf a földkérdés rendezését sürgette honvédelmi és szociális érdekből. Kifejtette, hogy a határok mentén sürün lakott sávot kell létesiteni. A földhözjuttatás másik módja a kisbérleti rendszer fejlesztése, ami még célravezetőbb, mint a telepités. A termelési és értékesitési szövetkezetek fejlesztésének fontosságát fejtegette ezután, végül a mezőgazdasági munkabérek szabályozásáról beszélt.

Petró Kálmán ugyancsak a földkérdésről beszélt. A tiztől—negyven holdig terjedő kishaszonbérletet tartja a leghelyesebb megoldásnak és a mezőgazdasági szakoktatás szélesebb alapokra fektetésének szükségességét hangoztatta.

A tárca költségvetésének junius 8-iki, folytatólagos vitája során a felszólalók örömmel üdvözölték a költségvetést. *Matolcsy* Mátyás a telepités ütemének meggyorsitását sürgette; *Pintér* József a falu müveltségi fokának és a nép életszinvonalának emelését tartja a legfontosabb feladatnak; *Vitéz* Árpád rámutatott arra, hogy az egész magyar probléma megoldása a mezőgazdaság helyzetétől függ. *Csizmadia* András a mütrágya és az oltóanyagok árának mérséklésére kérte fel az illetékeseket. Általában valamennyi felszólaló meleg szeretettel és megértéssel beszélt a mezőgazdaság megoldandó kérdéseiről. *Plósz* István beszédében a legnagyobb hangsulyt a mezőgazdasági hitel megszervezésének sürgetésére vetette; *Czerman* Antal viszont a vidéki ipartelepek létesitésének szükségességéről beszélt, rámutatva arra, hogy a mezőgazdaságban elhelyezkedni nem tudó lakosságot a mezőgazdasági iparban kell és lehet foglalkoztatni.

A képviselőház ezután általánosságban elfogadta a *földmivelésügyi tárca költségvetését.* Az interpellációk elhangzása után a Ház ülése véget ért.

Sztranyavszky Sándor földmivelésügyi miniszternek a Ház junius 9-iki ülésén elmondott, vitazáró beszédét a „Vasárnap" legközelebbi számában ismertetjük.

A miniszterelnök levele Mayer Jánoshoz

Vitéz *Imrédy* Béla m. kir. miniszterelnök meleghangu levelet intézett *Mayer* János ny. földmivelésügyi miniszterhez, a Falu-Gazdaszövetség elnökéhez és köszönetét fejezte ki neki a miniszterelnökké történt kinevezetése alkalmából táviratilag kifejezett üdvözlő sorokért.

Bornemisza miniszter Berlinben

Bornemisza Géza iparügyi miniszter május 30-án Berlinbe érkezett, hogy résztvegyen a Berlinben rendezett nemzetközi kézmüipari kiállitás megnyitásán. A kiállitáson szép anyaggal a magyar kézmüvesipar is részt vett.

A minisztert Berlinben ünnepiesen fogadták és *Bornemisza* Géza nagy megelégedéssel és örömmel nyilatkozott a kiállitás magas szinvonala felett, hangsulyozva afeletti örömét, hogy a magyar kézmüvesipar méltóképpen szerepelt a kiállitáson.

Bornemisza Gézát junius 2-án *Hitler* vezér és kancellár is hosszabb kihallgatáson fogadta. A magyar miniszter természetesen látogatást tett a birodalom több vezetőjénél is.

Bornemisza Géza junius 2-án este, repülőgépen visszaérkezett Budapestre és sajtónyilatkozatában elismerő szavakkal emlékezett meg a berlini kiállitásról, Németország hatalmas szociális berendezkedéseiről és intézményeiről, végül hangsulyozta, hogy benyomása és meggyőződése szerint Németország megfeszitett munkával dolgozik azon, hogy az igazságos béke számára, nem pedig a megsemmisités számára épitsen.

Kovács Sándor a kőszegi kerület képviselője

A kőszegi mandátumért tudvalevően *Hindy* Zoltán dr., a MABI vezérigazgatója, *Kovács* Sándor, az Actio Catholica főtitkára és *Stur* Lajos dr. kőszegi ügyvéd indultak. A választásokon egyik jelölt sem kapta meg az abszolut többséget. A pótválasztáson *Hindy* Zoltán dr. és *Kovács* Sándor indultak s a választás eredményeképpen a *mandátumot öt szavazattöbbséggel Hindy Zoltán kapta.*

Kovács Sándor hivei a választás ellen peticióval éltek. A petició ügyében junius elsején tartott tárgyalást a közigazgatási biróság és a peticiónak helyt adva, *a mandátumot Kovács Sándornak itélte oda.*

NAGYVILÁG

Az a válság, amelybe a párisköryéki békék által összetákolt *Csehszlovákia* került az utóbbi hetekben, még mindig nem enyhült. A szudétanémetek mellett a magyarok és a tótok is egyre határozottabban követelik évtizedeken át elsikkasztott jogaik elismertetését és az elszenvedett méltánytalanságok jóvátételét. Ugyanakkor azonban, amikor ezeknek az igazságos követeléseknek teljesitése mellett immár a müvelt Nyugat is egyre erőteljesebben foglal állást, a szélsőséges cseh körök olyan irányu nyomást gyakorolnak *Hodzsa* miniszterelnökre, hogy a követelések teljesitését megakadályozzák. A német-cseh határ melletti összeütközések napirenden vannak, az országban pedig a nemzetiségek tartanak impozáns nagygyüléseket... A helyzet immár annyira kiélesedett, hogy napokon belül döntésnek kell történnie: vagy enged Csehszlovákia, vagy *a közel két évtizeden át elnyomott erők széjjelfeszitik Trianon Csehszlovákia nevü tákolmányát...*

Borzalmas vérengzést rendezett egy tolvaj

Öt embert agyonlőtt, egyet megsebesitett

Foktő gyászos pünkösdje — A falu leleplezett tolvaja csendőrfegyverrel agyonlőtte feljelentőit

Szörnyü pünkösdje volt a dunamenti *Foktő* község lakosságának: egy 26 éves legény, akit szüleivel együtt letartóztattak a csendőrök, mert kiderült, hogy a család esztendők óta lopkodta a falubeliek jószágait, holmijait, megugrott a csendőrök elől és borzalmas kegyetlenséggel

sorra lőtte agyon az üldöző egyik csendőrt, majd a csendőr fegyverével azokat, akik a család lopásait leleplezték.

A vérfagyasztó eset lefolyását az alábbiakban ismertetjük.

A foktői Való-család lopásai

Junius 4-én, szombaton reggel a kalocsai piacon a foktői *Tóth* Józsefné *Boldizsár* Zsófi észrevette, hogy szomszédaszonya, *Való* Lajosné, aki baromfit árult, az ő eltünt tyukjait is kinálgatja. Tóthné nem szólt semmit, hanem egyenesen a csendőrségre sietett, ahol bejelentette, hogy ellopott tyukjait árulja a szomszédasszony.

A csendőrök azonnal kimentek a piacra és vallatóra fogták *Valónét*, az *urát* és fiukat, a 26 éves *Való* Istvánt. Mind a hárman felháborodottan tiltakoztak a gyanusitás ellen, a csendőrök azonban az egész társaságot átkisérték Foktőre, ahol Valóék házában házkutatást tartottak. Meglepő eredménye lett a kutatásnak. A padláson, ólban, pincében egész sereg olyan holmit találtak, amelyeknek eredetéről a család nem tudott számot adni.

Két kocsirakományt tett ki a gyanus holmi, amit a csendőrök azonnal bevitettek a községházára és felszólitották a község népét, nézze meg a beszállitott holmikat.

Valóságos népvándorlás indult a községháza felé, mert már tizenkét esztendeje rendszeresen lopkodta valaki a kisebb-nagyobb ingóságokat, a tettest azonban ezideig nem sikerült megtalálni, Valóékra nem gyanakodott senki, aránylag elég jómódban éltek; házuk és hat hold földjük volt. Most azonban a községházára szállitott holmikban sorra ismerték meg az emberek évekkel ezelőtt ellopott üstjeiket, gazdasági szerszámaikat, edényeiket és ruháikat.

Megszökik a tolvaj

Javában folyt a drámai kihallgatás: Valóék megpróbáltak tagadni, de természetesen a bizonyitékok sulya ellen nem védekezhettek. A kihallgatások és szembesitések közben *Való* István kérő szóval fordult a cendőrökhöz:

— Őrmester ur, nagyon fáj a kezem, oldja meg a kötelet.

A csendőr feloldotta a kötéleket.

Néhány pillanattal később Való István a nyitott ajtónál termett, majd elrohant.

Az üldözés teljesen eredménytelen volt, mintha a föld nyelte volna el, ugy eltünt *Való* István.

Való szökése a késő délutáni órákban történt. Az őrsparancsnok számitva arra, hogy *Való* István éjszakára hazatér a szülői házba, vitéz *Kazy* Antal csendőrszakaszvezetőt utasitotta, hogy álljon lesbe a *Való*-háznál. *Kazy* el is helyezkedett az udvarban.

A csendőr hősi halála

A csendőrök jól számitottak. Amikor besötétedett, *Való* István valóban hazalopakodott és elbujt egy üres hordóba. Tiz óra tájban az udvarra érkezett *Petróczky* Ferenc kisbiró, aki az őrsparancsnok intézkedésére vacsorát hozott a lesben álló Kazynak. Amikor a kisbiró benyitott a kapun, megmozdult rejtekhelyén *Való* István, amivel elárulta magát. *Kazy* fegyverét lövésre emelve közeledett a fiatalember rejtekhelye felé.

A fiatalember egészen közel engedte magához a csendőrt, majd amikor már egészen odaért hozzá, pisztollyal két lövést adott le. Kazy nyomban összeesett. A kisbiró rémülten igyekezett menekülni, de a haramia golyója elérte és ő is véresen bukott fel.

Való István ezután előbujt rejtekhelyéről, lerántotta a haldokló csendőr fejéről a kakastollas kalapot, felkapta fegyverét és elfutott a házból.

Percek alatt játszódtak le az események ezután. *Való* István a kakastollas kalappal fején sorra zörgetett be azoknak a házánál, akik rávallottak és azt kiáltotta be, hogy a csendőrségtől vannak itt. A sötétben a háziak valóban csak a kakastollas kalapot látták és ajtót nyitottak, *Való* pedig egészen szó nélkül tüzelt.

Igy gyilkolta meg Boldizsár Péter 76 éves gazdát, Görbe Gábor 38 éves gazdát és feleségét.

Tóthné Boldizsár Zsófit, aki a tyukjait a kalocsai piacon felismerte, sulyosan megsebesitette az elvetemült gonosztevő.

Való István négy áldozatát, óriási részvét és gyász közben pünkösdhétfőn délután temették el Foktőn. A hősi halált halt *Kazy* csendőr holttestét pedig szülőfalujában, *Prónayfalván* temették el.

A gyilkos legényt, akinek még 11 tölténye van, egész csendőrsereg hajszolja.

A vasuti töltés nem birkalegelő

Katymár község két rendőre, *Krékity* Antal és *Schmodt* András, 1935 május hó 3-án a kora reggeli órákban a község határában ellenőrző köruton voltak és látták, hogy a *vasuti töltés mindkét oldalán birkák legelnek*. Kérdőre vonták az állatok gazdáit, *Mammusits* Márton és *Antalics* Pál madarasi juhászokat, hogy miért legeltetnek *tilosban?* A két juhász azt válaszolta, hogy ők nem legeltetnek tilosban, mert ezt a területet *albérletben birják a vasuti pályaőrtől*, tehát *jogosan* hajtották ki oda a jószágot. A rendőrök kétségbevonták ezt a jogot és *a birkákat behajtották Katymár község elöljáróságához*. Az elöljáróság két és fél napig visszatartotta az állatokat, csak azután adta ki őket, *Mammusits* és *Antalits* ellen pedig vasutrendőri kihágás miatt eljárás indult.

A biróság a juhászokat felmentette.

A két juhász aztán *kártéritési pert inditott* a rendőrök, a rendőr-őrvezető, a községi biró és Katymár község ellen. *780 pengő kár megitélését kérték* a biróságtól azon a cimen, hogy a rendőrök hivatali kötelességük vétkes megsértésével hajtották be a birkákat a községházára, jogtalanul tartották azokat ott, nem gondozták őket kellően, ami által tejelésük is elapadt.

Az ügy, végső döntésre, *a Kuria elé került, amely nem itélt meg kártéritést a juhászoknak.*

Az indokolás ugy szól, hogy a hivatali kötelesség megsértése az eljáró hatósági közegek részéről *nem állapitható meg*. Ugyanis a pécsi MÁV-üzletvezetőség értesitése alapján a biróság megállapitotta, hogy

a vasuti pályatesten, ennek oldalain, rézsüin és bevágásain még olyankor sem szabad legeltetni, amikor a forgalom szünetel.

Igy tehát közömbös, hogy a felperes juhászok a legeltetés helyét a pályaőrtől albérletben birták, mert *legeltetésre ebben az esetben sem használhatták, legfeljebb kaszálásra.* Mindezek alapján a kir. Kuria megállapitja, hogy a birkákat behajtó rendőrök, majd később a községi biró is, jóhiszeműen alkalmazták az 1894:XII. t.-c. 87. §-a 2-ik bekezdését, mely szerint a tilosban talált állatokat be kellett hajtani. A jogszabályok jóhiszemű, bár esetleg téves értelmezése és alkalmazása pedig nem jelenti a hivatali kötelesség vétkes megszegését. Végül *méltányosság* alapján azért nem itélhető meg kártérités, mert ennek előfeltétele, t. i. *a hatósági közegek részéről a jogellenesség hiányzik.* (P. VI. 5210/1937.)

Megjelent a gázálarc-rendelet

A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a polgári lakosság számára légoltalmi célokra megállapitott gázálarcokról.

A rendelet szerint a polgári lakosság számára légoltalmi célokra a következő álarcok szolgálnak: 1. A légi támadás elleni védekezésre igénybevett polgári személyek (cselekvő polgári lakosság) számára a *munkagázálarc;* 2. a légi támadás elleni védekezésre igénybe nem vett polgári személyek (védekező polgári lakosság) számára a *népgázálarc;* a tüzoltóság akár a munkagázálarcot, akár pedig a részére készült tüzoltó-gázálarcot használhatja.

A munkagázálarc julius 1-ig kétféle kivitelben hozható forgalomba, mégpedig oldal-kilégzőszelepes munkagázálarc és szájrész-kilégzőszelepes munkagázálarc; julius elsejétől kezdve csak az utóbbiakat szabad forgalomba hozni. A *munkagázálarc* ára hordozótáskával 23 pengő, kartonpapirból készült tartódobozzal pedig 18.50 pengő. A *tüzoltó-gázálarc* ára 45 pengő. A *népgázálarc* ára 13. illetve 11 pengő.

Minden hangszert

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

Falu-Gazdaszövetség

A JÁSZLADÁNY-TANYAI FALUSZÖVETSÉG TIZÉVES JUBILEUMI ÜNNEPSÉGE

Pünkösd vasárnapján a Jászladány-tanyai lakosság nagy tömegei vonultak fel a Faluszövetség kulturházához, hogy megünnepeljék a tanyai Falu-Gazdaszövetség tizéves fennállását. A Központ kiküldöttjét lovasbandérium, magyarruhás leányok csoportja és napbarnitott arcu magyarok népes küldöttsége fogadta. *Horváth* Elemér kisgazda, elnök meleg szavakkal köszöntötte *Ágoston* Béla dr. központi titkárt. A kulturház mellett felállitott oltárnál ünnepélyes táborimise volt, amely után *Kotzián* Emil dr. községi főjegyző, majd *Lázár* Imre országgyülési képviselő mondottak beszédet. *Ágoston* Béla dr. titkár ünnepi beszéde során rámutatott a falusi és tanyai körök jelentőségére és méltatta a tizéves egyesület érdemeit. A szép ünnepség *Horvát* Elemér elnök zárószavaival ért véget.

DALOSNAP KISFALUDON

Pünkösd hétfőjén *Kisfalud* községbe több mint háromszáz dalos gyült egybe, hogy hódoljon a magyar dalnak és bemutassa a tudását. A helybeli és környékbeli községek vezetői és lakói igen nagy számmal jöttek el és meg-megujuló lelkesedéssel hallgatták a szebbnél-szebb magyar dalokat és egyéb müsorszámokat. A Falu-Gazdaszövetség részéről megjelent *Ágoston* Béla dr. titkár osztotta ki a dalosünnep dijait. A résztvevő daloskörök egyformán bronzérmet és diszoklevelet kaptak, mig a karnagyokat érdemes munkájuk elismeréséül diszoklevéllel tüntették ki. *Czillinger* József dr. járási főszolgabiró, a Vármegyei Dalosegyesület igazgatója a dalosok, *Pálfi* József jegyző a község nevében köszönte meg a Falu-Gazdaszövetségnek nemes adományát, melylyel a verseny rendezését lehetővé tette. A versenyen résztvettek: *Csapodi Férfidalkör* (karnagy Horváth Antal); *Szárföldi Egyházi Énekkar* (karnagy Molnár László); *Veszkényi Férfidalkör* (karnagy Tarr István); *Fertőszentmiklósi Férfidalkör* (karnagy Rozmán Sándor); *Vági Templomi Énekkar* (karnagy Lakatos István); *Rábakeczöli Rákóczi Dalkör* (karnagy Pödör János); *Kisfaludi Dalkör* (karnagy Simon József).

Lefülelt valutasiberek

A királyi ügyészség valutaosztályának detektivjei hetekig tartó nyomozás után többszázezerpengős valutacsempészés tetteseit nyomozták ki és tartóztatták le. A bünszövetkezet kártékony tevékenységének lajstromát most állitják össze. A nyomozás eddigi eredményei szerint *a társaság tagjai többszázezer pengő értékü magyar és idegen bankjegyet csempésztek ki Zürichbe és ott titkos számlákon helyezték el a hatalmas összegeket.* A bünszövetkezet központja egy kis kávémérés volt, itt vették át és továbbitották a kicsempészett óriási összegeket. Az ügyészség *öt izraelita egyént* őrizetbe vett; egyikük öngyilkosságot követett el. *A letartóztatottak közül három lengyel állampolgárok.*

Zöldmezőnap Kiskunhalason

Az *Országos Zöldmező Szövetség* junius 6-án *Kiskunhalason* vándorgyülé.. rendezett, amelyen megjelent a kerület országgyülési képviselője, *Teleki* Mihály gróf földmivelésügyi államtitkár a zöldmező-mozgalom kezdeményezője.

Teleki Mihály gróf a gyülésen mondott beszédében fejtegette a zöldmező-mozgalom fontosságát, a kisgazdatársadalomra olyan nagyjelentőségü állattenyésztés fejlesztése révén, majd a hallgatóság nagy tetszése mellett jelentette be, hogy a gazdatársadalom hozzáértésének emelése érdekében *a kormány a téli gazdasági tanfolyamok számát 120-ra, a téli gazdasági iskolák számát pedig ötvenre emeli fel.*

A vándorgyülés résztvevői ezután a tanyákon megtekintették a szántóföldi takarmányokat és egy kisgazdatehenészetet.

Intézkedés a lóeladásoknál előforduló visszaélések ellen

A *Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara* (Miskolc) a földmüvelésügyi kormányzatnál olyértelmü javaslatot terjesztett elő, hogy rendelje el a kereskedelemi kormányzat a lókereskedők és alkuszok iparigazolványainak bevonását és azok ujbóli kiadás t ahhoz a feltételhez kösse, hogy bizonyos összeg kaucióképpen letétbe helyeztessék a *kehességben szenvedő lovak értékesitése esetén előálló károk fedezésére.* Mind sürübben ismétlődő jelenség ugyanis, hogy a kehességben szenvedő lovak értékesitésénél számos visszaélés történik a vásárló gazdaközönség rovására, amennyiben a lókereskedők és alkuszok a fulladozásban szenvedő lovakat a vásár előtt olyan bóditó szerekkel kezelik, amelyek a *nehéz légzést 24—48 órára könnyebbé tudják tenni és igy megnehezitik a betegség felismerését.* Ezen a visszás és a gazdaközönségre nézve rendkivül káros helyzeten csak ugy lehet segiteni, ha az iparengedélyek kiadásánál bizonyos összegnek kaucióként való letételét kivánnák meg.

Csökkentették az ásványolajtermékek árát

A kartelben tömörült ásványolajgyárak és a Magyar Petroleumipar Rt. az árellenőrzés országos kormánybiztosának közbelépésére elhatározta, hogy a *kereskedelmi kenőolajok* árát vidéken ez év junius 7-étől kezdődő hatállyal métermázsánként 1 pengővel csökkentették. A *könnyü- és nehézbenzin, a motalkó,* a *petroleum* és a *gázolaj* árát pedig vidéken junius 7-étől kezdődő hatálylyal mm-kint 1.50 pengővel csökkentették. Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa a következő napok folyamán az érintett vállalatokkal behatóbb árvizsgálatot bonyolit le. A fentemlitett árcsökkentések ennek a vizsgálatnak eredményéhez képest fognak módosulni.

Tájékoztató kisgazdák exportmarha hizlalásához

Ezen a cimen a *M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal* egy 36 oldalas füzetet adott ki, amely olyan kérdéseket tartalmaz, amelyek az állathizlaló kisgazdaközönség körében nap-nap mellett felvetődnek és a szakszerü, jövedelmező szarvasmarhahizlalás módszerére és eszközeire vonatkoznak. A füzet kérdés és feleletek formájában felöleli mindazon tudnivalókat, melyek a szakszerü hizlalás keresztülvitelénél nélkülözhetetlenek. A füzet beszerezhető a *mezőgazdasági kamaráknál* (Győr, Kaposvár, Kecskemét, Miskolc és Debrecen) 16 fillér beküldése ellenében. Az összeg postabélyegekben is beküldhető!

Nagyszabásu eseménynek igérkezik a szövetkezeti kongresszus

Jelentette a *Vasárnap,* hogy a *Hangya* Junius 23-án ünnepli Budapesten fennállásának *negyvenedik évfordulóját* és hogy ebből az alkalomból a vidékről mintegy *tizenötezer kiküldött érkezik a fővárosba.* A kongresszuson résztvesz a kormány, továbbá a társadalmi, a politikai és az egyházi élet számos előkelősége.

A vidékről felérkező kiküldöttek nagyobb része népviseletben vesz részt a *felvonuláson,* amelyet megelőzőleg százötven csoportban történik a *gyülekezés.* A gyülekezés helye a Lánchidtól kezdődően a Dunaparton és a Kossuth Lajos-téren lesz. Innen indul el mintegy

háromszáz szövetkezeti (zöld-fehér-zöld) és nemzeti szinü zászlóval a hatalmas menet

reggel kilenc órakor az Alkotmány-utcán, a Vilmos császár-uton, az Andrássy-uton és a Vajdahunyad várán át az Iparcsarnokhoz. Menetközben a magyar szövetkezeti tábor megkoszoruzza a *Hősök Emlékét,* továbbá *Károlyi* Sándor gróf és *Darányi* Ignác szobrát.

Az Iparcsarnokban fél 12 órakor kezdődik meg a kongresszus a Nemzeti Hiszekeggyel, majd *Balogh* Elemér dr. titkos tanácsos mond megnyitóbeszédet. A szövetkezeti tábor jövő feladatairól és az uj szövetkezeti programról *Wünscher* Frigyes dr., a Hangya vezérigazgatója tart előadást, majd a hatóságok, az egyházak és a külföldi szövetkezeti mozgalmak vezetői üdvözlik rövid beszédben a negyvenéves Hangyát. A kongresszust egy vidéki felszólaló zárja be, majd a Himnusz hangjai után az Iparcsarnok mögötti területen ebédel meg a gyülés tizenötezer résztvevője.

A szövetkezeti nap második felét a Hangya üzemeinek és tárházainak megtekintése tölti ki.

A résztvevők a budapesti szinházakba és egyéb kulturintézm...ekbe a kongresszus másnapján is jelentős kedvezményeket kapnak. *Az utazási kedvezmény ötvenszázalékos.* Az eddig beérkezett jelentkezésekből megállapitható, hogy a szövetkezeti kongresszus látványosan szép ünnepsége iránt nemcsak a belföld, hanem a *külföld is erősen érdeklődik.*

Milyen módon lehet megakadályozni az állatárak esését

Konkoly-Thege Sándor dr. gazdasági főtanácsos, az OMGE főtitkára, az állatértékesités időszerü kérdéseiről az alábbi nyilatkozatot tette egyik fővárosi napilap munkatársa előtt:

— Régi igazság, hogy az állatértékesitésnek az a baja, hogy akkor magasak az állatárak, amikor csekély a kinálat és kicsinyek a készletek, *ellenben akkor alacsonyak, ha sok az eladnivaló.* Igaz az is, hogy a termelési keretek növelésével és a konjunkturális változások kihasználásával sokszor maguk a gazdák törik le az árakat. Ez a helyzet ma, amikor a magas termény-, takarmány- és kerti veteményáraknak a gazda kevés hasznát látja,

a magas abrakárakkal terhelt állatárak azonban egyre csökkennek,

mert az előző évek jó konjunkturája következtében előállott torlódás nagyobb kinálatot idéz elő. A kormányzat a nehéz helyzet enyhitésére sokat tesz, de *ezuttal számos más kedvezőtlen tényező is összetalálkozik.* Igy például az, hogy a marhaárak esése után a sertésárak szinvonala is bizonytalanná vált.

— Európaszerte mutatkozó veszély az állatárak szempontjából a *száj- és körömfájásjárvány.* A magyar hatóságok erélyes rendszabályokat tesznek a bajok megelőzésére és a terjedés meggátlására, de számolni kell azzal, hogy

egy ország egymagában nem tudja a terjedés utját állni s igy a mezőgazdasággal együtt járó kockázatok: a szárazság, a fagy stb. mellett ezt a kockázatot figyelembe kell venni.

— A szarvasmarhaáraknak ezzel összefüggő hanyatlásához hozzájárul az is, hogy *az utóbbi hetekben a sertéspiacon is erősbödik a kinálat.* Van rá eset, hogy a hizlalás befejezése előtt, félig kész állapotban adják el a sertéseket. Az ok: részben a takarmány drágasága, részben pedig a *járványtól való tulzott félelem.* A sertéskinálat jelentkezése egyébként már régóta esedékes, mert az utóbbi két esztendő nagy kukoricatermése minden emberi számitás szerint már egy évvel ezelőtt a termelés, a hizlalás és a kinálat jelentős emelkedését okozhatta volna. Egy évet tehát nyertünk és

ha a gazdák nem hozzák idő előtt piacra sertéseiket, komolyabb baj nem is lesz, feltéve, ha a belső fogyasztás kielégitően alakul.

Itt mutatkozik egyébként az is, hogy az időleges zökkenők áthidalására a *Sertésértékesitő Bizottság* által létesitett ugynevezett „SÉB-alap" megteremtése hasznos volt.

— Ha a tenyésztő gondjairól beszélünk, nem hallgathatjuk el a legutóbbi *olaszországi marha-vámemelést* sem. Az olasz kormányt az inditotta erre a lépésre, hogy az ottani takarmányhiány, a drágaság, a tulkinálat, a csekély fogyasztás és nem utolsó sorban a járvány által okozott áresés az olasz gazdák fokozott védelmét indokolja. Magyar részről arra kell törekednünk, hogy ennek a vámemelésnek a hatását és terheit ne a magyar tenyésztők legyenek kénytelenek viselni, hiszen a hizott áru olcsóbbodása visszahat a sovány jószág árára is. Ugy tudjuk, hogy a földmivelésügyi minisztériumban és a Külkereskedelmi Hivatalban megvan az elvi hajlandóság. Fontos azonban az is, hogy

az olaszországi marhakivitel lényeges támogatásban részesüljön az árcsökkenés ellensulyozására.

— Szociális szempontból igen fontos és sürgős feladat az állatértékesités alátámasztása és megjavitása. Örömmel és köszönettel látják a gazdák, hogy a kormány áldozatot és munkát e téren nem kimél, de szükségesnek tartanók még azt is, hogy *az intervenciós vásárlások tartamát és keretét kiszélesitsék, ugyhogy egyes veszélyeztetett vidékeken minden hizlalt jószágot megfelelő árak mellett soron kivül is el lehessen adni.* A mai külföldi piaci viszonyok mellett az értékesitést nem lehet feltétlenül fokozott kivitel utján elősegiteni. Sok külföldi országban é tékesitési bajok mutatkoznak. *Ezért a helyzet orvoslását elsősorban saját erőnkből kell keresni.* És e tekintetben nemcsak mástól várjunk segitséget, hanem magától a gazdától is, mert a megsegités egyik legfontosabb eszköze a *gazdák fegyelme.*

SZÖVETKEZETI IGAZSÁGOK

„A szövetkezeti mozgalom száz év óta oly mértékben hóditotta meg a müvelt országok széles néprétegeit, amire a gazdasági élet terén példát hiába keresünk. A szövetkezeti mozgalom a földkerekség legnépesebb gazdasági népmozgalma, amely már a háboru előtt legalább kétszázezer szövetkezetet mutatott fel, százmilliónál több taggal."

(Részlet Schandl Károly dr. m. kir. titkos tanácsos egyik cikkéből.)

KIS VASÁRNAP

KICSI MESE

A sas meg a csóka

A sas lecsapott a juhnyájra s erős karmaival a bundájánál fogva a magasba emelt egy bárányt. A csóka látta ezt s többé nem hagyta nyugodni a sárga irigység. Szeretett volna ő is ugy repülni, s olyan erős lenni, mint a sas.

Napokon át keringett a nyáj felett, de nem igen volt mersze hozzáfogni. Többet sem tudott az egészből, minthogy rettentően csapkodta a szárnyait. No, de nem azért csóka a csóka, hogy kinevesse a fóka! Még rettentőbben csattogtatta a szárnyait és zsupsz! . . . Lecsapott a legnagyobb kosra. Teljes erejével megragadta annak a gyapjuját és emelte — volna, de nem birta. Ellenben a nagy erőlködésben és hasztalan kapkodásban ugy belegabalyodtak a karmai a kos gyapjujába, hogy nem tudta — kihuzni.

Mérgesen szaladt oda a juhász és elfogta a nagyravágyó csókát. Elmetszette a szárnyait és este odaadta a gyermekeinek játszani. A gyermekek kérdezték:

— Miféle madár ez, édesapám?

A juhász nevetve felelte:

— Ez az a nagyravágyó csóka, amelyik szeretett volna sas lenni!

MÉZES JÁNOS

Apró vers

Itt a Sajó!

Lakodalom két hét óta,
Vigan él a ravasz róka.
Elszenderült a vén Bodri,
Vigan lehet tyukot lopni.

Vendel kakas bármily éber,
A Bodrival csak nem ér fel.
Tyuk anyóknak szörnyü biz az,
Bus szivükre nincs is vigasz.

— Kukuriku, édes gazdám,
Tyukjaidban hiány van ám!
Gonosz róka viszi, hordja,
Ritkul a jó tojók sorja.

— Kutya kéne, amely ugat
S mutat a ravasznak utat,
S ha kell, frakkját is megtépi,
Hogyha tyukhus kéne néki.

— Au, vau! — mi a panasz?
Ki a tolvaj, ki a ravasz?
Aludjatok, itt a Sajó!
Róka jönne? Az volna jó!

Alszik is már a tyuksereg,
Sajó kacag és hempereg.
A róka meg a kert alatt
Esze nélkül tovább szalad.
Volt pecsenye, nincs jó falat . . .

Fejtörő

R (e=u) égitest j (é=a)

Megfejtése: Urnapja.

A FALUSI OTTHON

Mit kell tudni a gombákról?

A gombaidény beköszöntésével minden évben megismétlődnek a gombamérgezési esetek, amelyek sulyos betegséget és halált is okozhatnak.

A mérges gombáknak nincsenek olyan különleges jeleik, amelyek alapján őket könnyen és biztosan fel lehet ismerni, éppen azért csak olyan gombákat szedjünk és fogyasszunk, amelyeket minden kétséget kizáróan ismerünk.

A tapasztalat azt bizonyitja, hogy a halálos mérgezések legnagyobb részét a gyilkos galóca okozza. Ennek a gombának többféle válfaja van, ugymint: zöld, sárga, fehér és sima gyilkos galóca s nagyon jó, ha megtanuljuk ezek ismertető jeleit, mielőtt még nagyobb bajt okoznának.

A *zöld gyilkos galóca* kalapjának átmérője 7—12 centiméter, olajzöld vagy olajbarna, de citromsárga vagy fehér is lehet. Foszlányok nem igen vannak rajta, a karimája sima vagy gyengén rovátkás és a felbőre lehuzható. A tönkje 8—15 cm hosszu, fehéres és többnyire halvány, olajzöldes csikok huzódnak rajta, felső részén lecsüngő gyürüvel, tövén karélyokra szaggatott hüvellyel. A husa fehér, csak a felbőr alatt halvány zöldessárga, szaga a fagyal, vagy a méz szagára emlékeztet, főképpen bükkösben és tölgyesben található. legtöbbször a pereszkegombával és galambgombával tévesztik össze. Jegyezzük meg azért jól, hogy a *pereszkegomba* lemezei kénsárgák, sem gyürüje, sem hüvelye nincs és csak homokostalaju fenyvesben terem; az ugyancsak *ehető galambgombának* hasonlóképpen sem gyürüje, sem hüvelye nincs.

A *sima gyilkos galóca* kalapja 5—8 cm széles, hófehér, közepén sárgás árnyalattal, kissé ragadós, fényes, lemezei, gyürüje, tönkje és husa mindig fehér. Szaga a sáfrányra emlékeztet, de néha teljesen szagtalan; főképpen tölgyerdőben terem. A *csiperkegombával* lehet összetéveszteni, különösen fejletlen korában, éppen azért zárt, gömbölyü, vagy tulfiatal kalapos gombákat ne szedjünk. A kifejlődött csiperkegombát már fel lehet ismerni, mert lemezei nagyon hamar rózsaszint, majd barna és feketés szint öltenek s arról is, hogy csak gyürüje van, de hüvelye nincs.

A galócák közül mérges még a *párducgalóca*, amelynek barna kalapján apró fehér foszlányok láthatók, lemezei fehérek, fehér tönkjén gyürü és hüvely van, azonkivül az élénkpiros kalapu és fehérlemezü *légyölő galóca*, amely ugyancsak gyürüvel és pikkelyes hüvellyel van ellátva. A légyölő galócához hasonló *ehető császárgombát* arról ismerhetjük fel, hogy lemezei, gyürüje és tönkje sárgák. A lemezes gombák közül kerüljük a szőrös- vagy pihéskalapu és csipősizü tejelő gombákat, mert ehetőség szempontjából gyanusak, a csöves gombák közül pedig azokat, amelyek kalapjának alsó felülete és tönkje piros.

Kánya Terézia

Magyar konyha

Zöldbableves. Egy tányér zöldbabot megtisztitunk, hosszukás szeletekre vagdalunk és forró sós vizben főzzük, mig megpuhul; akkor gyenge világossárga rántást készitünk, huslében megfőzzük, kevés ecettel savanyitjuk. Tálaláskor 2 dl jó friss tejfölt keverünk hozzá.

Hüvelyes zöldborsó. A borsót szálkáltól megtisztitjuk, hideg vizben megmossuk, majd apróra vágott petrezselyemzöldjével, letakart edényben, zsirban pároljuk, gyakran megkavarva, hogy meg ne barnuljon. Ha már puha, liszttel meghintjük, kis levessel hagyjuk jól felforrni, cukrót, sót adunk bele. Kirántott bárannyal, vagy libamájjal kitünő.

Tejfölös meggyeslepény. Félkilogram lisztet negyedkilogram vajjal eldörzsölünk, teszünk bele 5 tojássárgáját, 2 kanál tejfölt, 25 gram élesztőt, egy kanál tört cukrot, csipetnyi sót és annyi tejet, hogy rétestészta keménységü legyen. Meggyurva félretesszük, hogy megkeljen, akkor félujjnyi vastagra nyujtjuk a tepsibe tóve, rárakjuk a kifejtett meggyet, cukorral és fahéjjal megszórva. Két és fél deci tejfölben kevert el 7 tojás sárgáját, félkanálnyi lisztet, ugyanannyi cukrot, keverd bele a habbá vert tojásfehérjéket, öntsd a meggy fölé, kend el simára és tedd a sütőbe. Ha megsült, kockákra vágva és cukorral meghintve, add fel.

Aranyszabályok

Kéményeket és kályhacsöveket állandóan ellenőrizd és tisztitsd!

*

Ne hagyj tüzet őrizetlenül!

*

Ágyban ne dohányozz!

Gazdatudnivalók

CSIRKÉK HIZLALÁSA

A csirkéket sovány állapotban kevésbé szivesen veszik a fogyasztók, mert ezeken az ehető husrész aránylag kevés, a nem ehető (csont, toll, belek, stb.) részekhez képest, másrészt husuk száraz, kevésbé izletes. Indokolt tehát a csirkéket a piacravitel előtt rövid ideig tartó hizlalásnak alávetni, miáltal nemcsak sulyuk növekedik, hanem husuk izletessége is fokozódik. Ezért csirke-exportőreink a hetipiacokon összeszedett csirkéket nem küldik azonnal külföldi vevőiknek, hanem előbb telepeiken 10—14 napos hizlalásnak vetik alá.

Leghelyesebb 10—15 darab csirkét zárni egy 60 cm magas, 80 cm mély és olyan hosszu ketrecbe, hogy a csirkék a ketrec elé helyezett vályuból egyszerre ehessenek. A ketrec első része tehát olyan lécezésből álljon, melynek 4—5 cm-es hézagjain az állatok fejüket kidughassák és kényelmesen elérjék a ketrec elejére felfüggesztett fém- vagy favályu fenekét is.

Báldy Bálint, a gödöllői állami baromfitelep kitünő igazgatója, hizlaló takarmányul ajánl egy pépszerü, sürü keveréket árpadarából, tengeridarából és lefölözött tejből. A tengeri vagy árpa egyharmadát esetleg egészszemüen keverjük a dara közé, mert ez a szemes eleség — a tapasztalat szerint — az emésztőszerveket élénkebb munkára ingereli.

Nagyon fontos, hogy a darafélék bizonyos tejtermékkel (iró, savó, lefölözött tej, turó stb.) legyenek keverve, mert igy az állatok jobb étvággyal esznek, tehát jobban is emésztenek.

Naponta eleinte 3—4-szer etessünk a pépes eleségből. Ha azonban később etetés előtt nem találnók begyüket üresen, akkor csökkentsük az etetések számát.

A hizlalás alatt próbaméréseket is ajánlatos végezni egy-két megjelölt állaton. Két-három hét alatt elérhetünk 50, 60, sőt 80 százalékos sulygyarapodásokat is. Nagy általánosságban a hizlalt állatok naponta elfogyasztanak élősuly-kilogrammonként mintegy 8—10 deka takarmányt.

A CSIKÓ TÁPLÁLÁSA

A szopós csikók kapjanak az anyatejen kivül annyiszor fél kg zabot és kitünő minőségü rétiszénát, vagy ennek hiányában lucernaszénát, ahány hónaposok. A csikókat 5—6 hónapos korban ajánlatos elválasztani. Az elválasztott csikókkal legelőt ajánlatos járatni, továbbá célszerü jó szénát etetni és e mellett naponta 3 kg abrakot nyujtani, amely álljon 2½ kg zabból és ½ kg lenmagpogácsából, hüvelyesmagdarából vagy egyéb fehérjedus abrakból. Ha az elválasztott csikók legelőt járnak, vagy rétiszénát fogyasztanak, akkor egészitsük ki az abrakot 1 százaléknyi szénsavas mésszel. Pillangós virágu szálastakarmányok etetése alkalmával mészkiegészités nem szükséges, mert ezekben elegendő mész van. Az éves csikó a legelő mellett legfeljebb 1 kg abrakot és — szükség esetén, ha a legelő kisül — 15—20 kg zöldtakarmányt kapjon.

A KAPÁLÁSOK CÉLJA

A kapálásnak egyik célja a gyomok irtása, a másik pedig a talaj nedvességének kellő megőrzése. Ne kapáljunk mélyebben, mint amilyen mélységet a gyomok sikeres irtása megkövetel. Ha a vetés nem gyomos, a kapálás csak a talaj felületi részének megporhanyitására szoritkozzék, miáltal a nedvesség megőrzését a legtökéletessebben biztosithatjuk. Ami a kapálások gyakoriságát illeti, ne kövessük azt a régi szokást, hogy csak a már gyomoktól teljesen beárnyékolt talajon kezdünk kapálni. Különösen azoknál a növényeknél, melyeknek levelei nem árnyékolják be kellően a földet, mint például a kukorica, azoknak talaját kapáljuk meg minden jobb eső után, — akár gyomos a talaj, akár nem — hacsak felületesen is. Erre a lókapák igen alkalmasak.

KÖZTES NÖVÉNYEK A GYÜMÖLCSÖSÖKBEN

Mig a sorba ültetett gyümölcsfák fiatalok s igy lombozatukkal nem árnyékolják be a fasorok közét, gyökérzetükkel pedig nem használják ki az egész területet, addig helyes, indokolt, gazdaságos dolog a közöttes területen bizonyos növényeket termelni. A termelendő növényféleséget azonban meg kell válogatni. Legjobb sekélyen gyökeredző kapásnövényeket (répa, burgonya), konyhakerti növényeket vagy virágmagvakat termelni, mert ezek nem zsarolják ki a földet, nem árnyékolják be a kisebb fákat és lehetővé teszik — sőt megkivánják — a föld gondos kapálását. A magasnövésü tengeri már nem volna ideális e célra. Határozottan káros lenne lucernást telepiteni, rétnek vagy legelőnek kihasználni a fák közét, vagy gabonát termelni rajta, mert ezek lehetetlenné teszik a talaj mivelését. Szóba jöhetnek a fasorok közének kihasználásánál bizonyos gyümölcsfélék: igy a köszméte, ribizke, szamóca.

Köztestermelésnél gondolni kell természetesen arra is, hogy a gyümölcsfák ápolásánál mérgező szereket (bordói lé, arzén) használunk; e méreganyag ráhull a köztes növényre is, melynek levélzetét közvetlenül fogyasztani nem lehet. Ezért sóska, saláta, spenót termelése itt nem volna ajánlatos.

Az árnyék természetesen csökkenti a termést. Igy a rebarbara 18, karotta 20, zeller 20, bokorbab 22, vörösrépa 22, egres 25, kelkáposzta 25, vöröshagyma 25, ribizke 30, kalarábé 30, fokhagyma 30, földieper 35, burgonya 38, borsó 40, uborka és spárga 50, paprika és paradicsom 65 százalékkal kevesebbet szokott teremni, mint teljes napfényben.

AZ 1938. ÉVI GYAPJUTERMÉS ELADÁSA

Az 1938. évi gyapjuforgalom szabályozásáról szóló 59.700—1938. számu miniszteri rendelet értelmében, a folyó évben legalább kéthetenkint összeül egy bizottság, az ugynevezett *Gyapjubecslő Bizottság*, mely a legfontosabb külföldi piacok árjegyzése és a rendeletben előirt felárak alapján kiadja a „Gyapjuárlap"-okat. Ezek az árlapok a községi elöljáróságoknál, a gazdakörökben, a szövetkezetek helyiségében ki vannak függesztve. De ha a gazdák levelezőlapon a *Futurától* (Budapest, Vigadó-u. 6.) kérik, akkor minden alkalommal cimükre postán, ingyen megküldik.

Aki gyapjujának minősége és tisztasága felől tájékozott, az a gyapjuárlapon könnyen megtalálja, hogy az ő gyapjujának mi a *legkisebb (minimális) ára.* A termelő ugyanis bárkinek eladhatja gyapjuját, de önmaga ellen vét, ha ezen legkisebb áron alul hajlandó odaadni, mert ezt az árat érte minden körülmények között megkapja a Futurától. Ha tehát a termelő a gyapjuárlapon jelzett árakon se talál vevőt, akkor küldje be a Futura csepeli raktárába. A Futura a szükséges zsákokat, a szállitásnál felhasználandó fuvarleveleket és a feladott gyapjura igényelhető legmagasabb előleget kivánatra minden gazdának rendelkezésére bocsátja. A Futura raktárába beérkezett gyapjutételeket a kormány által kinevezett Bizottság minősiti, majd a belőle vett mintákat gyapjumintamosodájában, a gyapjutartalom (rendement) meghatározása végett kimosatja s mindezekből megállapitja azt az árat, amelyen a Futura a gyapjut átveszi. Az eladó gyapjuját nem köteles még akkor se a felajánlott áron azonnal odaadni; visszatarthatja azt egy későbbi időre, mikorra talán jobb lesz — a világpiaci helyzet alapján — a gyapju ára.

Aki nem a Futurának küldi be gyapjuját, hanem otthon, kereskedőnek adja el, az *„Gyapjuvételi jegy"* kiállitását követelje a vevőtől. A vevő reáirja erre, hogy mennyi, milyen minőségü gyapjut vett és milyen árat fizetett érte. A jegyet a gazda is aláirja s ezzel elismeri, hogy milyen árat kapott. Ezeket a „Gyapjuvételi jegyek"-et kereskedők (gyárak) kötelesek a Gyapjubecslő Bizottságnak bemutatni. Ha a bizottság azt látja, hogy a termelő nem kapta meg gyapjujáért a neki megfelelő legkisebb árat sem, akkor a vevőt utasitja, hogy a hiányt a termelőnek pótlólag fizesse ki!

Legujabb szabadalmu dugattyu nélküli

gyümölcsfapermetező készülék

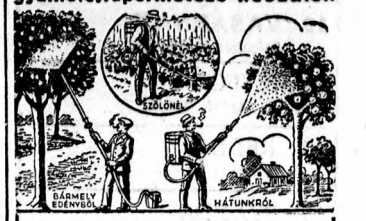

Nincs benne bőr, gumi, sem fémdugattyu. Nem romlik, nem kopik, szerszám nélkül, szabad kézzel szétszedhető. Használható bármilyen edényből, vagy hátiputtonyból, utóbbi esetben egy rossz permetezőgép tartálya is alkalmas; belül ónozva is kapható. Kérjen díjtalan leirást a „Vasárnap"-ra való hivatkozással.

Gyártja:

Takács Károly

ny. MÁV előljáró.

BUDAPEST, VI., Kerekes-utca 28.

Telefon: 2-906-79.

Erőteljes, gyors fejlődést, biztos nagy sikert

Péti só-val

érhet el!

Kérjen díjtalan ismertetőt!

Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt., Budapest, V., Nádor-u. 21.

Junius hó

12	VASÁRNAP Szentháromság vas.
13	HÉTFŐ P. Antal, Tóbiás
14	KEDD Vazul
15	SZERDA Jolán, Vid.
16	CSÜTÖRTÖK Urnapja, Jusztin
17	PÉNTEK Rainer hv., Töhötöm
18	SZOMBAT Efrém, Arnold

A nappal tartama 18-án 15 óra 57 perc, a hét folyamán 4 perccel nő. — **A hold fényváltozása:** Holdtölte 13-án.

—

Kormányzói köszönet és elismerés a rendőrségnek. Vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc dr. belügyminiszter levelet intézett *Éliássy* Sándor dr. főkapitányhoz és közölte vele, hogy vitéz nagybányai *Horthy* Miklós kormányzó felhatalmazta őt arra, hogy *a rendőrség tisztikarának, detektivjeinek és őrszemélyzetének legmagasabb elismerését és dicséretét fejezze ki* az Eucharisztikus Kongresszussal kapcsolatos rendészeti teendők mintaszerű ellátásáért. A főkapitány napiparancsban hozta a kormányzói elismerést a rendőrség tudomására, egyuttal szeretettel emlékezve meg a magyar közönségről, amely fegyelmezett magatartásával megkönnyítette a rendőrség munkáját.

A magyar katonaeszmény Zrinyi Miklós gondolatvilágában. A magyar katonaeszmény tiszteletét, megismertetésének célját szolgálja a *Zrinyi-könyvtár* cimen megindított füzetsorozat, amelynek első száma jelent meg most és *Zrinyi Miklósnak*, a költőnek és hadvezérnek, mint az eszményi magyar katonának egyéniségét állítja az olvasó elé. Nemcsak életrajzot ad, hanem a költőhadvezérnek azt a gondolatgazdagságát tárja fel, amely szellemi örökségképpen maradt ránk és amely a nemzet iránti kötelességteljesítésben ma is időszerű. A füzet *vitéz Homa* Gyula dr. és *Sós* József munkája. A fejléceket és záródiszeket vitéz *Pataki* Ferenc rajzolta. A Zrinyi-könyvtár első füzetelt a Vitézi Rend Zrinyi-csoportja adja ki.

Egyperces némaság Trianon évfordulóján. *Sopron* város szombaton, junius 4-én néma tüntetésben emlékezett meg a trianoni béke aláírásának tizennyolcadik évfordulójáról. Délelőtt 11 órakor valamennyi gyár szirénája megszólalt, a munka félbeszakadt és *egyperces némasággal tiltakozott Sopron egész lakossága Trianon ellen.* A hüségzászlónál az egyetemi ifjuság előtt *Gerecs* Szaléz tanár néhányszavas fohászt mondott, majd az ifjuság a Himnuszt énekelte el.

A kormányzó kormánytanácsossá nevezett ki két gazdálkodót. A kormányzó *Deák* János és *Nagy* Ferenc szegedi gazdálkodók, törvényhatósági bizottsági tagoknak közhasznu, érdemes közéleti tevékenységük elismeréséül a *magyar királyi kormánytanácsosi* cimet adományozta.

Kiszabadult egy magyar mérnök az orosz rabságból. Papp Sándor miskolci mérnök, aki évekkel ezelőtt Szovjetoroszországba ment és gyáréplitési munkáknál, mint vezető mérnök dolgozott, nyolc hónappal ezelőtt letartóztatásba került. Feleségének és családjának annakidején sikerült Magyarországra menekülnie. *Most szabadonbocsátották Papp Sándort is, aki az elmult héten érkezett meg Varsóba.* A mérnök nyolc hónapot töltött el az uráli, tulaji és minszki fogolytáborokban.

Lengyelország primása felszentelte az uj szombathelyi templomot. A szentistváni ünnepségek első napja junius 3-án kezdődött Szombathelyen, amikor hatalmas körmenethen kisérték a székesegyházból Szombathely vértanujának, *Szent Kerény* püspöknek ereklyéit a szalézi kulturházba, ahol diszes oltáron helyezték el. Este 9 órakor érkezett a városba *Hlond* Ágoston biboros, Lengyelország primása, aki másnap reggel nyolc órakor felszentelte a *Szent Kerény-templomot. Grősz* József szombathelyi püspök ezzel egyidejüleg a templom kriptájának kápolnáját szentelte fel.

A budapesti Népfőiskolai Széchenyi Szövetség közgyülése. A *Budapesti Népfőiskolai Széchenyi Szövetség*, országos elnöke, *Schandl* Károly dr. titkos tanácsos részvételével, junius 11-én este 6 órakor tartja fennállása 15. évfordulója alkalmából *XVI. évi rendes közgyülését.* A közgyülést fél 9 órakor Széchenyi serleg-vacsora követi, amelyen *Mutschenbacher* Emil felsőházi tag, az OMGE igazgatója tartja a serleg-beszédet.

Felrobbantottak egy szinházat. A tiencini szinházat junius 7-én, este előadás közben a levegőbe röpitették. Ismeretlen tettesek pokolgépet helyeztek el, amely előadás közben felrobbant. Az egész épület rombadőlt. *Az első jelentések szerint a szörnyű merényletnek száz halottja és legalább ötszáz sebesültje van. Tiencin,* mint ismeretes, már a japán-kinai háboru kitörése óta japán megszállás alatt áll. A merényletnek nyilvánvalóan politikai háttere van.

Magyar győzelem. Franciaország labdarugó szövetsége az idén világbajnoki mérkőzéseket rendez, amelyeken természetesen résztvesz a nagysikerü magyar labdarugás is. Az első mérkőzés junius 6-án volt *Reimsban,* ahol a magyar válogatottak Holland-India csapatával kerültek szembe. Az eredmény nagyon lelkesitő volt: *a magyar csapat hat gólt lött be, még a magyar csapat egyetlen gólt sem kapott.*

Megijedt a lopott pénztől. Özv. *Kmeth* Sándorné kiskunhalasi földbirtokosné, feljelentést tett a rendőrségen a közelmultban, hogy lakásáról eltünt két darab 33.000 pengőről szóló betétkönyve s mintegy 300 pengő készpénz. Pár nappal később, amikor már a nyomozás folyt, a betétkönyv a lakás egyik zugából előkerült, a 300 pengő azonban nem volt a könyvben. A rendőrség elfogta *Sebők* József 21 éves legényt, akinek apja a gazdag asszony felese s így sürün járt be *Kmethné* házába. A legény beismerte, hogy hosszu időn át gabonát, tengerit lopkodott a háztól, a betétkönyveket is ő lopta el, de aztán megijedt, *mert nagyon sok pénzről szóltak és visszalopta.*

Vásári, ünnepi és filléres vonatok. A MÁV igazgatósága közli, hogy legalább 500 utas jelentkezése esetén junius 12-én, vasárnap Budapestről *Kőszegre* és *Kalocsára* filléres gyorsvonatot; Budapestről, Debrecenből és Sarkadról *Szegedre* vásári vonatot; Budapestről, Bajáról, Szekszárdról, Kaposvárról, Szombathelyről, Veszprémből és Székesfehérvárról *Pécsre* ünnepi gyorsvonatot indit.

Revolveres bankrablási kisérlet Budapesten

Junius 7-én, korán reggel, vakmerő, amerikaias izü bankrablási kisérlet szinhelye volt a *Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesületnek* a budai Fő-utcában levő fiókja.

Korán reggel, a hivatalos órák megkezdése előtt, mikor a bank *Nagy* János nevü altisztje a helyiségeket takaritotta,

egy szürkeruhás, álarcos férfi lépett be a helyiségbe és revolvert szegezett az altisztre.

Amikor Nagy kiáltani akart, az álarcos férfi kétszer elsütötte revolverét; a lövések azonban nem találtak, mire a rabló ráugrott a gyenge testalkatu altisztre, fojtogatni kezdte, majd a revolver agyával többször is fejbeütötte, ugy, hogy a vér elöntötte a szerencsétlen ember fejét. *Nagy* Jánost az elszánt rabló ezután bevonszolta a mellékhelyiségbe és ott az egyik fülkébe bezárta.

Kevéssel utóbb megérkezett a bank egyik tisztviselőnője, *Quaszinszky* Ilona. A tisztviselőnő asztalához lépett és irodai köpenyét készült felölteni, amikor a mellékhelyiségből ismét belépett a bandita, revolvert fogott a leányra, akit azután karonragadott és bekényszeritett az öltözőszobában lévő hatalmas ruhaszekrénybe. A szekrényt azután rázárta. A rabló ismét lesbeállt. Nemsokára megérkezett a bank pénztárosa, *Kugler* János. Ő sem vette az első pillanatban észre, hogy valami nincs rendben, nyugodtan leült asztalához. Egyszerre revolver meredt reá a mellékhelyiségből. A rémült ember moccanni sem mert, amikor a rabló hozzálépett, a kulcsokat követelve. Kugler azt mondotta, hogy nincsenek kulcsai. A rabló azonban revolvert szegezve a riadt embernek,

félkézzel gyorsan lerángatta róla a kabátot, mellényt és nadrágot és a levetköztetett bankpénztárost betaszitotta az öltözőszobába, ahol a másik ruhaszekrénybe zárta be.

Ezután az álarcos ember nekiesett a pénztáros ruháinak és néhány pillanat mulva meg is találta a páncélszekrény kulcsát.

Alig kezdett azonban hozzá a rabló, hogy kinyissa a páncélszekrényt, nyilt a bank ajtaja és *Török* Zoltán, a bankfiók igazgatója, érkezett meg hivatalába. A rabló, amikor az igazgató belépett, reá is revolvert fogott és az igazgatót a harmadik ruhásszekrénybe zárta be.

Az igazgató eltávolitása után a rabló ujra nekilátott a páncélszekrénynek, de ujból megzavarták; most *Nagy* János postás érkezett a bankba. A rabló azonban nem sokat tekintóriázott, a postásra ugrott és belökte őt is a mellékhelyiségbe, sulyosan sérült névrokona. *Nagy* János bankaltiszt mellé.

Most már sikerrel járt a rabló fáradozása; sikerült a páncélszekrény egyik zárját kinyitnia; rájött azonban, hogy a másik kulcs valószinüleg az igazgatónál lehet és csak az egyik kulccsal nem lehet kinyitni a pénztárszekrényt.

A bandita most be akart menni, hogy elvegye a kulcsot az igazgatótól, aki azonban ezalatt kitörte a szekrény ajtaját és a szoba ajtaját belülről magára zárta és eltorlaszolta, ugy, hogy a bandita nem tudott bejutni a szobába. Az álarcos férfi törte, zuzta az ajtót dühösen és közben fenyegetődzött, a tisztviselők azonban természetesen nem nyitották ki az ajtót. Amikor a bandita látta, hogy nem sikerül a szobába bejutnia és már felek is érkeznek a bank elé,

zsebregyürte az álarcot, eltette a revolverét és miközben ajtót nyitott a bank egyik ügyfelének, kilépett az ajtón és elmenekült.

A bank tisztviselői csak a rendőrnek nyitották ki az öltöző ajtaját.

A sulyosan sérült bankaltisztet a mentők a kórházba vitték és a nyomozás megindult a vakmerő, de kudarcot vallott bankrabló kézrekeritésére.

A pécsi egyetem ünnepségei

A pécsi *Erzsébet Egyetem Baráti Egyesülete* ujjáalakulása alkalmából pünkösd előtti pénteken tartotta első ünnepi közgyülését. Az egyesület Erzsébet-emlékérmet veretett azok kitüntetésére, akik a legtöbbet tették az egyesület fejlesztéseért. Az első érmet a közgyülésen ünnepélyesen adták át *Hóman* Bálint volt kultuszminiszternek. Az egyesület elnökévé *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminisztert választották meg, aki az ünnepi vacsorán hosszabb serlegavató beszédet mondott. Ismertette az egyetem megszületésének történetét, majd vázolta a fontosságot, amelyet a Dunántul szellemi vezetésében és irányitásában betölt. Különösen hangsulyozta:

— Ha valaha szükség volt rá, ma fokozottan szükség van arra, hogy uj bástyák épüljenek a Dunántulon a magyar szellemiség védelmére, amelyek segitenek az uj eszmeáramlatokat beolvasztani a magyar lelkiségbe.

Pünkösd szombatján az Erzsébet-tudományegyetem ünnepi közgyülés keretében az orvostudományok diszdoktorává avatta *Fabinyi* Tihamér ny. pénzügyminisztert, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatóját, a város volt országgyülési képviselőjét.

Az avatás alkalmával *Fabinyi* Tihamér hosszabb beszédet mondott. Különösen hangsulyozta, amit pénzügyminisztersége idején igyekezett is megvalósitani: *az egészségvédelem és a szociális gondozás intézményessé tételét a gazdasági és pénzügyi politika keretében.* A két napon át tartó egyetemi ünnepségeken, amelyek egybeestek *a pécsi dóm mellett tartott ünnepi játékok megnyitásával,* a közéleti előkelőségek egész sorozata vett részt a fővárosból is.

Elégett egy szivartól. *Harkó* község (Zemplén m.) határában az országuton összegve, eszméletlen állapotban találták *Sthörlg* Károly 46 éves kereskedőt. A kereskedő mellett egy szivar leégett csonkja hevert. A kiszállott bizottság megállapitotta, hogy a kereskedő szivarozás közben rosszul lett, vagy elaludt és ruhája tüzet fogott. A kereskedőt reménytelen állapotban szállitották kórházba.

Feltárják I. Béla király sirját. *Hadnagy* Albert dr., Tolnamegye főlevéltárosa megállapitotta azt a helyet, ahol *I. Béla királyt* eltemették. A Tolnavármegyei Muzeum ezen a helyen rövidesen megkezdi az ásatásokat, amelyeknek célja I. Béla király sirjának feltárása.

Tiz halott egy tüzkatasztrófánál. Junius 3-án éjszaka borzalmas tüz pusztitott a lengyelországi *Dzvionovice* község mellett. Egy módos gazda tanyája kigyulladt s *a tüzkatasztrófa tiz emberéletet követelt áldozatul.* A tanyához tartozó gazdasági épületek és istállók is elpusztultak a lángokban. A földmivesgazda családtagjai és a szomszédok visszamentek az égő házba, hogy mentsék a menthetőt, közben azonban beszakadt a tető *és mindannyian odavesztek.* A gazda *fia és menye,* továbbá *hat szomszéd és két szomszédnő égett el a lángokban* s a tiz szerencsétlen embernek már csak a megszenesedett holttestét tudták előhuzni.

Szabályozták a paprikaőrlés árát

Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa foglalkozva a *paprikaőrlési díjak magasságával,* a paprikaőrlő malmok által felszámitott s nem egy esetben 20 pengő fölé is emelkedő őrlési dijakkal szemben akként rendelkezett, hogy junius 10-től kezdődőleg a *csemege édes-nemes paprika* őrléséért q-ként 17 pengőnél, az *édesnemes paprika* őrléséért q-ként 15 pengőnél, a *félédes rózsa s erős paprika* őrléséért 13 pengőnél magasabb összeg nem számitható fel.

Rövid történet

A vészjel

Irta: J. L. L.

A két férfi, aki az apró, piszkos, földszintes albérleti szoba ablakában lecsavart villanylámpa mellett a sötétségben figyelt, csupa feszült izgalom volt. Mellettük egy széken, ugy, hogy a kezük ügyébe essen, töltött vadászfegyver hevert.

A vékony falon át a szomszéd szobából olcsó rádiókészülék hangfoszlányai kellemetlenkedtek.

— Szólj neki, Joe — mondta fojtott hangon az egyik férfi — zárja el a rádiót. Nem halljuk meg a jelzést.

A vastagnyaku, fiatalabb férfi kiment az előszobába és bekopogtatott a szomszédos szoba ajtaján.

— Ki az? — csikorgott belülről egy nyöszörgő, öreges hang.

— Kérem, hallgattassa el a rádiót — mormogta Joe. — Én és... az anyám nem tudunk aludni tőle.

— Menjenek máshová aludni! — pattogott belülről az öreg hang. — Nézd csak, ma költöztek be és máris követelődznek. Egyetlen örömöm ez a rádió és ez sem tetszik nekik.

— Hallgasson ide! — fojtotta el a haragját a bikanyaku férfi. Nem akart összeveszni a vén bolonddal. — Az anyám beteg és pihenésre van szüksége.

— Az más, — hangzott megenyhülten a nyöszörgő hang. — Majd halkabbra igazitom a rádiót.

Joe visszatért a sötét szobába.

— Kilenc óra huszonöt, — mondotta — most már hamarosan jönnie kell. Fél tiz és tiz között.

Kinyitotta az ablakot és a fegyvert gondosan beigazitotta a szemben lévő ház kapuja alá, mintegy másfél méternyi magasságra a földtől. Az öregember megtartotta a szavát, a rádió alig volt hallható a szomszéd szobából.

A szemben lévő régi épületben ezalatt a hátsó udvari szobában Rossiter, a bandavezér, szóval tartotta Poppmann Áront, az orgazdát, aki elég vakmerő volt, hogy ujjat huzzon a szövetséggel. Vagy tulbecsületes, vagy tulostoba, Rossiter tehát halálra itélte. Barátságos tárgyalásra hivta a régi házba, ugyanakkor a halálos itélet végrehajtását két elszánt testőrére, Harryra és Joera bizta. Az volt a megállapodás, hogy ha Poppmann elindul, telefonon azonnal felhivja a szemben lévő lakásban két büntársát és azok az ablakból agyonlövik a kapun kilépő kereskedőt.

Természetesen az olcsó, piszkos albérleti szobában, amit Joe és Harry az orgyilkosság céljára kibéreltek, nem volt telefon. De volt a szomszéd szobában, az öregnél. Könnyü volt kitudni a titkos számot, ezt már tudta Rossiter is. A telefoncsengő éles hangja, amely pontosan áthallatszik a szomszéd szobába, dönti tehát el Poppmann sorsát.

Egy ember tünt elő a kapu alól és elindult utjára. A csendes utcán egy teherautó dübörgött el. Joe lassan ismét cigarettára gyujtott és megnézte az óráját.

— Mindjárt tiz óra! — tört ki idegesen. — Késik ez a Poppmann.

Akkor hirtelen élesen csörrent a telefoncsengő. Joe a fegyver után kapott, Harry előrehajolva, feszülten figyelt. Szemben lassan felnyilt a kapu és egy férfi lépett ki.

Abban a pillanatban elszabadult a pokol. Láng villant az ablakban, éles dörrenés csattant, a férfi a kapu alatt felegyenesedett, mintha az ablak felé fordult volna, aztán összeroskadt. Egy autó kanyarodott be éppen akkor a sarkon és éles fénycsóvája végigseperte egy másodpercre a véres jelenetet.

— Gyorsan meneküljünk! — ugrott az ajtóhoz Harry.

Joe azonban olyan volt, mint az alvajáró:

— Ez nem Poppmann volt, — suttogta borzongva. — Láttam az arcát a reflektorfényben . . . Ez a főnök volt. Rossiter! Mi történhetett?

A szomszéd szobában az öregember riadt arccal szoritotta füléhez a telefonkagylót:

— Alig értem a szavadat, fiam! — mondotta a hallgatóba. — Olyan lárma és zürzavar van itt, nem tudom mi történhetett. De mi jutott eszedbe, hogy késő éjjel felhivjál?

— Csak meg akartam kérdezni, hogy érzed magad, apám! — hallatszott a drót másik végéről. — De vagy husz percen át hiába kisérleteztem, nem felelt a telefonod.

— Nincs semmi baj! — nevetett az öregember. — De az előbb valami érdekes bünügyi hangjáték volt a rádióban és fél tiztől tizig kikapcsoltam a telefont, hogy zavartalanul élvezhessem a müsort . . .

Váradi József

Széchenyi-tanulmánya

Válságos időket él a magyar és nagy szolgálatot tesznek a nemzetnek azok, akik a dicső mult eseményeinek, emlékeinek felidézésével, vagy a nemzet nagyjainak, prófétáinak látnoki erejü szavaira való hivatkozással öntenek uj lelkesedést és hitet a már-már csüggedőkbe.

Erre a nemes feladatra vállalkozott *Váradi József*, aki a Széchenyi Zsebkönyvtár „A magyar sors kérdései" sorozatában *„Széchenyi életlátása: A nemzetiségi kérdés"* cimen jeles tanulmányt irt.

A két Széchenyi-tanulmány valóban a legjobbkor jelent meg. Az elsőben, Széchenyi lángelméjére való hivatkozással igazolja be a szerző, hogy hazánk „olyan örömre készült kert lesz, ahol idegen a nyomorult, ahol szent az ember méltósága s ahol a legszebb disz az erény, meg az ész..."

A másik tanulmány Széchenyinek a nemzetiségi kérdésről vallott, nemes és magyar uri felfogását ismerteti.

Várady József, aki Széchenyi István gróf életének és müveinek legalaposabb ismerője, a „legnagyobb magyar" gyönyörü gondolatait őszinte átérzéssel, tökéletesen és világosan tárja az olvasó elé, erősitésül azoknak, akiknek meggyőződése, hogy Szent István ujraépitendő birodalmának legvilháállóbb téglái Széchenyi István gondolatai lehetnek és meggyőzésére azoknak, akik még nem emelkedtek fel ennek a felismerésnek a magaslatáig.

IGAZGYÖNGYÖK

Az embert vágyai vezérlik, indulatai hátráltatják, tapasztalatai megnyugtatják.

*

Tévedni emberi dolog, megbocsátani isteni.

*

Evés közben jön meg az étvágy, de a sok evéstől el is romlik.

*

Nem kell mindenért izgulnod; a kocsi is odaér, ahova a kerék.

*

Nem minden káros, ami árt: néha használ is, ha okultunk belőle.

*

Okosan csak az tud büntetni, aki helyesen szeretni tud.

*

Tényeket mondj, ne szavakat. Ne ugy mondd, ahogy hallottad, hanem ugy, ahogy láttad.

*

Mindent megérteni, annyi, mint mindent megbocsátani.

Két kis apróság

Asszonyok beszélnek együtt két másik asszonyról.

Az egyik:

— Ugy tudom, nincsenek egymással benső barátságban. Csak éppen, hogy ismerik egymást.

A másik:

— Sőt nagyon is jó barátnők és bizalmas benső viszony van köztük.

Az egyik:

— Honnan tudod?

A másik:

— Én ne tudnám? Hiszen rettenetes rosszakat tudnak egymásról. Hát hogyne volnának legjobb viszonyban egymással?

*

Ezt az esetet régi irásokból böngésztük elő, de egészen olyan, mintha vadonatuj lenne.

Egyik történeti nevü (bár nem nagyon jónevü), mágnásnak nagyon kikapós felesége volt. Végre is rászánta magát és keserves pörlekedés után, elvált tőle.

Azután pedig elvette a — barátnőjét.

Nagy jókedvében megkérdezte az öreg huszárját is:

— No, mit szólsz az uj asszonyhoz, János?

Az öreg huszár egyet rántott a vállán:

— Hát hiszen, ha ilyenféle perszóna kellett a méltóságos urnak, akkor minek volt az a nagy veszekedés. *Jobb lett volna mindjárt az elsőnél megmaradni!*

A mi költőink

Vidéken . . .

A város méla fia vagyok,
Vágytam a csend, a vidék után.
. . . Lenyügözve járom a rétet,
Tavasz van . . . vasárnap délután . . .

Köröttem szundit a némaság
És csodásan szépséges a kép,
Mit elémtár a szüztermészet,
Lábam egy nagy-nagy szőnyegen lép.

Sétálok e szines takaró
Életittasan és akarón,
Májusban . . . vasárnap délután.
. . . S mindig vágyom majd e szép után!. . .

Ifj. KONRÁD JÁNOS (Budapest)

Kéklő Balaton . . .

Holdsugaras nyári estén, csalogány zeng rózsaágon;
Gyémánttükrös, kék Balaton nincsen párod a világon:
Akácerdők árnyas lombja, napmezőkre hajlik csendben;
Bárhova sodor az élet, parti füzed ugy hiv engem.
Szelid, lankás szép magyar táj, mindig itt élsz a szivemben . . .

Csillagvirágos nyári éj, ezüstsugaras fény-lepel;
Nádsuttogás, bölcsőmben itt, ti ringattatok egykor el . . .
. . . Egyszer ujra visszatérek, megpihenni idevágyom,
Itt zárjon be karjaiba szép csendesen a mély álom . . .
Lombok alján, vadrózsák közt, madár zengjen a fejfámon . . .

CSOMAY GÁBOR
(Pesztszentlőrinc)

Csüggedés

Homályos és sok sejtelem fekszik lelkemre néha
Oly feketék mind, mint a felhők.
Sötét szobámban, éjféli tüzben, a butorok megroppannak halkan,
S néha megriadok, ha a hangjuk koppan,
Mert mind-mind, azt suttogja hosszan:
„Hiába minden — minden. Sorsod ugyis halál!"
A mult s a jelen előttem elvonul.
S a jövendő? Az a jövendő halálé. Az is — az is az övé,
Visszavonhatatlanul.

TIHANY! ZSIGMOND
(Püspökladány)

Találja ki!

Sok olyan magyar szó van, amely egy-egy számnevet is magába foglal. Például: ötletes (öt), hatékony (hat.), stb. Minél több ilyen szót tessék beküldeni.

(Nem lehet pályázni ezekkel az igealakokkal: irhat, olvashat, pályázhat, stb.)

A levelezőlapra irt megfejtéseket a *Vasárnap* szerkesztőségének cimére (Budapest, V., Báthory-u. 24.) kell beküldeni, *tiz napon belül.* Elkésve érkező válaszokat nem veszünk figyelembe. Jutalom:

Néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik a legtöbb szót küldik be, előfizetőtáborunk tagjai és előfizetési dijhátralékuk nincs.

A *Találja ki!* eredményét a *27-ik számban* tesszük közzé!

A *21-ik számban* közölt rejtvény megfejtése a következő:

N	A	P	E	K	E
É	S	Z	L	O	P
S	Z	O	I	R	T
L	E	P	B	O	R
O	N	T	I	N	T
O	T	T	K	A	P

A középső betüket felülről lefelé olvasva, a legnagyobb magyar kincs nevét kapjuk:

A SZENT KORONA.

A megfejtést mindössze *tizenöt* előfizetőnk küldte be.

Könyvjutalmat nyert:

1. **Fehér András** *(Adony);*
2. **Vancsa József** *(Bánfa))*
3. **Nagy Imre** *(Sopron).*

A jutalmakat elküldöttük.

Egy kis mosoly

Egy fösvény ember beleesik a vizbe és egy szegény ember kimenti. A fösvény egy pengőt ad neki.

— Na hallja — mondja az életmentő — ez nem sok.

— Nem sok — mondja a fösvény — de nálam kereshet. Ha ezentul beleesek a vizbe, *mindig magát hivom.*

*

Kohn nagyon beteg. Feleségének, aki az ágyánál ül, panaszos hangon mondja:

— Meglátod Zálikám, reggelre meghalok.

— Csak ne bocsátkozz jóslatokba, fiam — mondja neki szemrehányó hangon a felesége — *tavaly egy karkötőórát igértél nekem, abból se lett semmi.*

*

Egy házaló becsenget egy lakásba és az előszobát urnak azt mondja:

— Vegyen a nagyságos ur fésüt, kefét, bajuszkötőt, inggombot, nadrágtartót.

— Nem kell semmi, mindenem van.

— *Akkor vegyen egy imádságos könyvet és adjon belőle hálát az Istennek, hogy mindene van.*

*

Arisztid gróf elhatározta, hogy ezentul maga fog a háztartás részére bevásárolni. Elmegy a vásárcsarnokba és megkérdi a kofától:

— Kérem, hogy a tojás?

— Hat fillér, de a törött öt fillér.

— Jó, kérem, — mondja Arisztid — *törjön össze nekem vagy tizet.*

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés
a törvényesen védett
Rákoshegyi baktériumölő
nélkül. Kapható és megrendelhető csak
IFJ. AULICZKY OTTÓ
Budapest, VII, Dohány-ucca 84, ifsz. 2
Árak: Demijonnal ab Budapest
3 4 6 8 10 15 20
3·70 4·80 7·10 9·10 10·80 16·- 21·20
Tanulságos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

Az állami sorsjáték húzásának eredménye

A 70. m. kir. jótékonycélu állami sorsjáték junius 3-án megtartott sorsolása alkalmával az alább feltüntetett számokat sorsolták ki:

A *40.000 pengős* főnyereményt nyerte a 8952 számu sorsjegy. A *20.000 pengős* nyereményt nyerte a 125000 számu sorsjegy. A *10.000 pengős* nyereményt nyerte a 151.884 számu sorsjegy. *5000 pengőt* nyertek: 53789 208.805. *2500 pengőt* nyertek: 52300 59555 75562 142837. *2000 pengőt* nyertek: 6076 35744 68196 70188 85581 104374. *1000 pengőt* nyertek: 1302 13035 14869 26068 44514 92346 92585 99061 102874 114888 142923 152399 154945 160354 162065 166432 185216 193797 194267 196166. *500 pengőt* nyertek: 18109 21453 29018 38887 57871 61569 64064 67284 97458 122822 144732 155773 158542 162463 163421 166478 183190 192705 203829 215243 *250 pengőt* nyertek: 916 3394 4024 7598 13151 15898 32230 38969 38812 49423 54545 61991 62070 62664 72390 100635 103944 104184 118028 120629 120699 131776 136626 143290 144757 147841 151977 163429 183026 197719. Kihuztak még 150, 100, 50 és 25 pengős nyereményeket. Esetleges sajtóhibáért nem vállalunk felelősséget.

GABONATŐZSDE

Készárupiac. *Buza* 77 kg-os 24.30—24.70, 78 kg-os 24.60—25, 79 kg-os 24.85—25.20, 80 kg-os 25—25.30; *rozs* pestvidéki 18.10—18.30, egyéb származásu 18.65—18.80; *takarmányárpa* Ia 17—17.30, IIa 16.50—16.80; *zab* Ia 16.85—17, IIa 16.75—16.85; *tengeri* tiszántuli 16.70—17, egyéb származasu 16.70—16.90; finom *buzakorpa* 15—15.10; *8-as buvalizst* 18.25—18.75 pengő kg-ként.

Határidőpiac. Rozs, juniusra 18.05—18.10, tengeri juliusra 16.18—16.20, augusztusra 16.10—16.12 pengő 100 kg-kint.

—

Takarmány. Rétiszéna, Ia 9—11, IIa 7.20—8, IIIa 5.50—7, lucernaszéna, uj 6.50—8.50, alomszalma, rozs 4—5, alomszalma, buza 4.15 P 100 kg-ként.

Abraktakarmány. Árpakorpa 14.80, borsóhéj 19, borsókonkoly 16, buzakorpa 15.25—15.75, buzatakarmányliszt 17.80—18.50, halliszt 45, kókuszdiópogácsa 15, lenmagpogácsa 17, melász 10, naprafor gópogácsa 15.25, szárltott répaszelet 15, repcepogácsa 13.50, rozskorpa 14.50 P métermázsánként.

Vágómarha. Bika, magyar Ia 48—55, tarka Ia 60—64, kivételesen 66, IIa 50—59, ökör, magyar Ia 62—66, IIa 47—60, IIIa 43—44, tarka, Ia 62—70, kivételes 75, IIa 48—60, IIIa 42—44, tehén, magyar, IIa 51—58, IIIa 40—44, tarka, Ia 62—66, kivételes 68—72, IIa 44—60, IIIa 38—43, növendék 52—64, kivételes 68, kicsontozni való 36 fillér kg-ként.

Borjuvásár. Ia 84—88, kivételes 90—94, IIa 72—82, IIIa 64—69 fillér kg-ként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Ia belföldi jármosökör (tarka) és beállitani való tinó 60—74, Ia belföldi jármosökör (fehér) 60—74, 1½ éves ilszó 60—74, 1½ éves tinó 60—74, fiatal, friss fejőstehén 70—80 fillér kg-ként.

Juh. Külföldnek megfelelő prima fiatal ürü darabonként 50 kg sulyban 44—50, prima fiatal bárány páronként legalább 80 kg sulyban 46—52 fillér kg-ként, etetés-itatás után gazdaságban mázsálva, 3 kg sulylevonással.

Ló. Csikó 30, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 310—775, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 260—420, alárendelt ló 55—250, vágó ló 45—300, P darabonként.

Sertés. Prima uraságí 97—99, prima szedett 93—96, közép 92—95, könnyü jobb 88—91, könnyü sülány 78—84, öreg uraságí 82—84, öreg szedett 75—80, angol tőkesertés 90—94, angol sonkamalac Ia 89—101, IIa 88—94, hus 114—132 fillér, a beállitani való sertés darabonként 50—60 kg-os sulyban 95—100 fillér kg-ként. A vidéki választási malac ára szimultánozott 140, szimultánozatlan 130 fillér kg-ként.

Nyersbőr. Marhabőr, 40 kilónál nehezebb, magyar 85—90, tarka 95—100 fillér, a 40 kilónál könnyebb marhabőr 10 fillérrel olcsóbb. Tarka bikabőr 45 kg-ig marhabőrárban, 55 kg-ig 70—75, borjubőr, hosszulábbal 120—135, rövidlábas borjubőr 130—150, merinó juhbőr, zöldsulyban 60—70 fillér kg-ként. Mészároslóbőr 14—15 P, kisebb lóbőrért 10—20 százalékkal kevesebbet fizettek.

Zsir és szalonna. Szalonna olvasztani való 140—160, sózott 160—200, füstölt 180—240, háj 160—176, tepertő 160—220, sertészsir helybeli 160—176 fillér kg-kint.

Halpiac. Harcsa, nagyság szerint 260—500, csuka 140—240, ponty 140—200, kárász 120—140, compó 120—140 fillér kg-kint.

Baromfi és tojás. *Élőbaromfi:* Tyuk 200—250, csirke, rántani való 80—160, sütni való 150—250, kappan 400—500 fillér darabonként. — *Leölt baromfi:* Tyuk 130—190, csirke, rántani való 240—350, sütni való 220—350, kappan hizott 170—240, ruca hizott 120—180, lud hizott 110—180, pulyka hizott 120—160, libamáj, nagy 500—800, kicsi 300—600 fillér kg-kint. Teatojás 10 darabig 7—8, főzőtojás 6—7, apró 6—7 fillér darabonkint.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 30, lefölözött tej 10, aluttej 80—100, tejszin 180—200, tejfel 100—120 fillér literenként. Centrifugált vaj 320—340, főzővaj 260—300, tehénturó sovány 50—80, juhturó 160—220 fillér kg-kért.

Füszer és egyéb. Paprika, édes nemes 480—520, félédes 380—480, rózsa 300—380, mák, kék 180—200, pergetett méz 160—180, köménymag 200—300, házi szappan szin 96—120, közönséges 56—96 fillér kg-kánt.

Zöldség. Sárgarépa 36—80, petrezselyem 80—140, kevert zöldség 70—120, zeller 56—100, kalarábé (ujd.) 3.5—14 (db-ja), karfiol (ujd.), 100—160, fokhagyma 22—40, kelkáposzta (ujd.) 24—50, fejessaláta 3—10 (db-ja), torma 60—160, burgonya, Gülbaba 16—20, őszirózsa 14—16, nyári rózsa 15—20, Ella 8—14, kifli 24—30, tömör csiperkegomba 100—240, szegfügomba 120—200, szárltott 360—700, zöldpaprika, apró hegyes 8—20 (db-ja), nagy töltení való 18—36 (db-ja), tök, főző 70—120, zöldbab (ujd.) 300—560, zöldborsó, hüvelyes 40—50, spárga, vastagszálu 70—160, középszerü 60—100, vékony 30—60, sóska 14—28, paraj tisztitott 14—24 fillér kg-ként. Hónapos retek 4—14 fillér.

Gyümölcs. Alma (nemes) 110—260, aszaltszilva 130—180, szilvaiz 120—160, gyümölcsiz 120—300, szamóca 120—500, köszméte 40—80, dióbál 360—480, mogyoróbél 260—320, héjazott mandula 480—680 fillér kg-ként.

A borpiacon a legutóbbi jelentés óta változatlanul szilárd a helyzet. A szőlő virágzás előtt áll és a multheti bizonytalan hideg és esős időjárás miatt a termelők rossz virágzástól, szőlőmolykártól és peronoszpóraveszélytől féltik termésüket és így eladásaikban tartózkodók. Kistermelők borai, amelyeket csak kis tételekben bocsátanak eladásra, 1.5—1.8 filléres fokonkénti áron kerülnek a piacra. A kivitel élénk.

Szesz és szeszesitalok. A szeszüzlet e héten a mult heti keretek között mozgott és az összes szeszféleségeket változatlan áron jegyezték. A gyümölcspálinkaplacon a gyér kinálatok folytán, az összes gyümölcspálinkafélék árát, élénk vételkedv mellett, változatlanul szilárdan jegyzik. Törköly pálinka 2.80, seprőpálinka 2.90—3, szilvórium 4.60, barackpálinka 6.50, borpárlat 3.70—3.80 pengőig terjedő áron kelt el. Az árak 10.000 literfokonkint III. táblázat szerint +% forgalmi adó értendők.

Idegen pénzek vételi és eladási ára junius 7-én. *Száz pengőnél többe kerül száz darab:* angol font 1665—1685; dollár 337.10—341.10; kanadai dollár 332—337; holland forint 186.40—188.40 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Cseh korona 7.50—10.50; lengyel zloty 60—61.40; szerb dinár 7.15—7.70; francia frank 9.10—9.60; román leu 2.50—2.80; bolgár leva 3—3.60; olasz lira 16.90—17.90; svájci frank 76.85—77.75 pengő. Ezekhez az árakhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapitott hivatalos felárak járulnak.

Minden régi előfizetőjétől egy uj előfizetőt kér a VASÁRNAP

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, VI. 12. *Állat- és kirakóvásár:* Fülöpszállás, Füzesgyarmat, Kiskunmajsa. *Ló- és kirakóvásár:* Budapest. — **Hétfő, VI. 13.** *Állat- és kirakóvásár:* Babocsa, Bátaszék (bizonytalan), Bükkösd, Dunapentele, Dunaszekcső, Füzesabony, Győr, Gyulakeszi, Jászalsószentgyörgy, Jászárokszállás, Kismarja, Kisvárda, Kocsér, Lovászpatona, Martonvásár, Nagybaracska, Nágocs, Pécsvárad, Sárbogárd, Siklós, Szécsény, Szil, Tiszaszentimre, Tinnye, Tolna, Toponár. — *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Berzence, Kéthely, Mágocs, Mór, Nagyigmánd, Szigetvár, Tótszentmárton (bizonytalan), Tüskevár, Vasvár, Zalalövő. *Marha- és kirakóvásár:* Nagykapornak. *Kirakóvásár:* Nagylózs. *Sertés- és kirakóvásár:* Ózd. *Lóvásár:* Sopron. — **Kedd, VI. 14.** *Állat- és kirakóvásár:* Gönc, Martonvásár, Mihályi, Nagybörzsony, Pápa, Pincehely, Szécsény, Szombathely. *Sertés- és kirakóvásár:* Borsodnádasd. — *Ló-, marha- és sertésvásár:* Cegléd, Zalaegerszeg. *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Kaposmérő, Nemesded, Tornyaszentmiklós, Zalavár. — **Szerda, VI. 15.** *Állat- és kirakóvásár:* Adony, Egerág, Hegyfalu, Mezőkovácsháza, Olaszliszka, Pápa, Székesfehérvár, Törökoppány, Zagyvarékás. *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Böhönye, Nagykónyi. *Sertés- és kirakóvásár:* Rudabánya. — **Péntek, VI. 17.** *Állat- és kirakóvásár:* Békés, Hódmezővásárhely, Szarvas, Vészprém. *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Hahót, Lengyeltóti, Nemesvid. — **Szombat, VI. 18.** *Állat- és kirakóvásár:* Békés, Hódmezővásárhely, Makó, Szarvas. — *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Hetes, Szabadhidvég.

Arany- és ezüstpénzek ára

1938 junius hó 10-én

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 37 fillér; kétkoronás 74 fillér; ötkoronás 1 pengő 97 fillér; régi egyforintos 1 pengő 01 fillér.

14 karátos tömörarany grammonként 3 pengő 20 fillér.

Sziná rany kilogrammja 5800 pengő.

Sziné züst kilogrammja 94 pengő.

Arany- ezüst beváltás
a legmagasabb napi áron:
Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9.

RÁDIÓ

Budapest I.

VASÁRNAP, VI. 12.

8.45: Hirek. **9:** Görögszertartásu kath. magyar mise. **10:** Református istentisztelet. **11:** Róm. kath. istentisztelet. **12.20:** Pontos idő, időjárás és vizállás. **12.30:** Operaházi zenekar. **13:** Kodály Zoltán zenei előadása. **14:** Hanglemezek. **15:** Látogatás a putnoki m. kir. gróf Serényi Béla gazdasági felsőleányneveló intézetben. **15.45:** Cigányzene. **16.30:** „Az élet iskolája." Hankiss János dr. egyetemi tanár előadása. **17:** Szalonzene. **17.50:** A labdarugó világbajnokság keretében Magyarország és Németország—Svájc győztes csapata mérkőzésének második félideje. Közvetités Lilleből. **18.50:** Zongora. **19.10:** „Lehet-e magyar faluban nyaralni?" Harsányi Zsolt előadása. **19.30:** Dalegyleti hangverseny Debrecenben. **20.30:** Kiss Ferenc előadóestje. **21.40:** Hangverseny. **22.20:** Időjárás. **22.40:** Jazz. **23.25:** Cigányzene.

HÉTFŐ, VI. 13.

12.05: Ének—gordonka zongorakiséretel. **13.30:** Cigányzene. **16.15:** Diákfélóra. **17:** „A Balkán-kérdés és a berlini kongresszus." **17.30:** Beszkárt-zenekar. **18.30:** Sportelőadás. **19:** Cigányzene. **20:** „Torquato Tasso." Szinmű. Irta Goethe. **21.45:** Jazz. **23.10:** Hanglemezek.

KEDD, VI. 14.

12.05: Balalajka. **13.30:** Szalonzene. **16.10:** „Asszonyok tanácsadója." **17:** „Régi magyar nóták és népdalok." **18:** „Sárvár." Huszár Mihály apátplébános, országgyülési képviselő előadása. **18.25:** Jazz. **19.30:** „A Balaton." **20:** Katonazene. **21.45:** Hanglemezek. **23.10:** Cigányzene.

SZERDA, VI. 15.

12.05: Cigányzene. **13.30:** Hanglemezek. **16.15:** Diákfélóra. **17:** „Falusi krónika." **17.30:** Ének. **18:** Iparügyi előadás. **18.15:** Szalonzene. **19.40:** „A huszéves Észtország." **20.10:** Ünnepi hangverseny Székesfehérvárott. **22.40:** Időjárás. **22.45:** Cigányzene. **23.10:** Francia előadás.

CSÜTÖRTÖK, VI. 16.

9.40: Hirek. **10:** Róm. kath. istentisztelet. **11.30:** Cigányzene. **12.30:** Operaházi zenekar. **13:** Világhiradó. **14:** Hanglemezek. **15:** Mesék. **16.45:** „A hatvanéves Bulgária." **17.15:** Fuvola. **17.35:** A Földmivelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata. **18.50:** Magyar dalok, ének, cigányzenével. **20:** „Az én jó csillagom." Vigjáték. Irta Scribe. **21.15:** Jazzhármas. **21.55:** Időjárás. **22:** Kamarazenekar. **23.10:** Cigányzene.

PÉNTEK, VI. 17.

12.05: Zongora—ének. **13.30:** Katonazene. **16.15:** Diákfélóra. **17:** Előadás. **17.30:** Cigányzene. **18.30:** „Lili." Zenéjét szerezte Hervé. **20.50:** Jazz. **21.40:** Időjárás. **21.45:** Operaházi zenekar. **23.10:** Hanglemezek.

SZOMBAT, VI. 18.

12.05: Postászenekar. **13.30:** Hanglemezek. **16.15:** „Balatoni mesék." **17:** „Mit üzen a rádió?" **17.30:** Szalonzene. **18.15:** „Erkölcsi és szellemi erők a modern hadviselésben." **18.45:** Beszkárt Dalárda. **18.25:** Előadás. **20:** *Ünnepi hangverseny Magyarország kormányzója hétvenedik születésnapján.* **21.30:** Cigányzene. **21.55:** Időjárás. **22.20:** Zongora. **23.10:** Jazz.

Budapest II.

Vasárnap, VI. 12. *11.30:* Rendőrzenekar. *15:* Cigányzene. *17.55:* Szalonzene. *18.30:* Zongora. *20:* Utleirás. *20.40:* Hangverseny. *21.40:* Hirek, időjárás. — **Hétfő, VI. 13.** *19.30:* Előadás. *20.25:* Hanglemezek. *21.45:* Időjárás. — **Kedd, VI. 14.** *18.25:* Előadás. *19:* Mezőgazdasági félóra. *20.25:* Hanglemezek. — **Szerda, VI. 15.** *18.15:* Felolvasás. *19:* Előadás. *19.30:* Zeneművészeti Főiskolai vizsgaelőadás. — **Csütörtök, VI. 16.** *17.35:* Hanglemezek. *19.30:* Előadás. *20:* Zongora. *21.15:* Rádió tárgysorsjáték ismertetése. — **Péntek, VI. 17.** *18.30:* Cigányzene. *19:* Felolvasás. *19.30:* Szalonzene. — **Szombat, VI. 18.** *17:* Szalonzene. *18.15:* Hanglemezek. *18.45:* Mezőgazdasági félóra. *19.25:* Tánclemezek. *20:* Ünnepi hangverseny a kormányzó 70-ik születésnapján.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU" MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.

FELHIVÁS!

A Magyar Folyékonygyümölcs Szövetkezet felszámolás alatt (kézbesitések: D. Tibor, Budapest, III., Zsigmond-u. 70. lakcimen) cég elhatározta felszámolását és feloszlását. A felszámolók a K. T. 202 §-a értelmében felhivják a feloszló szövetkezet esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket hat hónapon belül, fenti cimen irásban jelentsék be.

Budapest, 1938 junius 12.

A felszámolók.

Nyomatott az Europa Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság körforgógépein. (Igazgató: Schmidek Tibor dr.) Budapest, Ó-utca 12.

Mit kell tudni a Németországban levő magyar mezőgazdasági munkásoknak?

Az Országos Gazdasági Munkaközvetitő Iroda közleményei

Magyar ember külföldön

Minden külföldön tartózkodó ember egyuttal saját hazáját, szóval nemzetét is képviseli. Az olyan polgár, akinek az országát még nem ismerik jól a külföldön, bárhova kerül, sok barátot, de ellenséget is szerezhet nemzetének. Igy az elmult években Németországban járt derék magyar mezőgazdasági munkásoknak köszönhető, hogy *az idén még többnek sikerült az ottani elhelyezését biztositani.*

A magyar kormány gondoskodásából Németországban foglalkoztatva volt mezőgazdasági munkások a mult esztendőben a különböző nemzetiségü külföldi mezőgazdasági munkások között

rendszeretetükkel, magatartásukkal az első helyre kerültek és mindenütt általános megbecsülést szereztek.

Különösen kitüntek takarékos életmódjukkal és azzal, hogy az egyes csoportok, mint a jó családtagok összetartottak. Meggyőződésünk szerint *ebben az évben sem lesz ebben a tekintetben semmiféle panaszra ok.*

Bizony, egy ország sem engedi ki szivesen polgárait külföldre és a legjobban azt szeretné, ha otthon tudná valamennyit foglalkoztatni. *Ha a magyar gazda is olyan áron tudná eladni minden terméket, mint a német, nem kellene senkinek sem innen kimennie.* Sajnos azonban, Trianon óta nekünk kell a vevő államok kedvében járni és versenyre kelni mindazokkal az országokkal, amelyek ugyanazt termelik, mint a magyar gazda. Ezeknek a velünk versenyző államoknak is a legfőbb bevételi forrásuk az, amit a mezőgazdasági termékeikért és az állatokért külföldről kapnak. A vásárló ország természetesen attól vesz, akitől a legolcsóbban kapja.

Mennyivel jobb a német gazdának a helyzete, mert bármennyit hoz ki a földjéből, azt mind el tudja adni otthon, sőt *az egész német mezőgazdaság nem tud annyit termelni, mint amennyire a birodalom lakosságának szüksége van.* A hiányzó részt külföldről szerzi be, de ezért kevesebbet fizet, mint otthon a saját termelőjének. Szóval válogat az eladó országok között és aki legolcsóbban adja terményét, attól vásárol. Mindezt azért mondjuk el, hogy a magyar munkás, ha összehasonlitja a német munkabéreket a hazaiakkal, gondoljon mindig arra, hogy *nálunk a gazda kevesebbet kap a gabonáért, állatért, mint a német.*

A magyar királyi kormány minden magyar ember érdekét tőle telhetőleg támogatja és mikor egy velünk barátságos viszonyban levő nagy nemzet országába helyezi el a felesleges munkaerőit, azért teszi, hogy segitsen sok ezer szorgalmas magyar munkáscsaládon.

A hozzánk érkező sok levélből örömmel olvassuk, hogy a magyar munkások az első naptól kezdve otthonosan érzik magukat. Szeretettel fogadták őket német munkaadóik.

Egyet azonban meg kell mondanunk. A magyar munkás munkára ment ki Németországba. *Mindenki igyekezzék tehát ugy végezni a dolgát, hogy jövőre is visszahivja munkaadó gazdája.*

A *Vasárnap* ebben az évben is hétről-hétre felkeresi a magyar munkás-csoportokat, tájékoztatja őket az itthoni eseményekről és utbaigazitást, tanácsot ad az érdeklődőknek.

Az Isten vezérelje és hozza haza mindnyájukat jó egészségben!

Teölgyes István dr.
miniszteri megbizott.

Hogyan küldhetnek pénzt haza a magyar munkások

Ez évben is gondoskodás történt arról, hogy *a Németországba szerződtetett magyar mezőgazdasági munkások keresetüknek egy részét haza küldhessék.*

A Németországban való tartózkodás ideje alatt

minden munkás és munkásnő személyenként összesen 350 márkát küldhet haza. Annyit, mint a mult évben. Hónaponként azonban a hazaküldhető összeg nem lehet több, mint 35 márka.

Ez 7—8 hónapon át nem fog kitenni 350 márkát és ezért *a még fennmaradó összeget az utolsó hónapban, vagyis decemberben lehet hazaküldeni.* Ha valaki tehát a munkaidő alatt összesen minden hónapban — mondjuk nyolc hónapon át — 35 márkát küld haza, ez összesen 280 márkát tesz ki, tehát mielőtt hazajön, joga van még 70 márkát haza küldeni.

A havonként hazaküldésre szánt összeget elismervény ellenében, a tolmács közbejárásával, át kell adni a munkaadónak és egyuttal pontosan meg kell nevezni mindenkinek, hogy itthon kinek a részére kivánja az összeget küldeni. Először tehát pontosan meg kell irni a feladó nevét, például *Nagy Péter;* férjezett nőknél a leánynevet is; például *Nagy Péterné szül. Kovács Teréz;* ezek után jön annak a neve, akinek a pénzt küldik; például *Kiss Jánosnak, Békéscsaba, Hunyadi-ut 2.* Olyan helységekben, ahol kerület is van, azt is közölni kell, valamint a vármegyét is.

A tolmácsnak tehát kötelessége, hogy segitségére legyen a csoportbelieknek a pénz hazaküldésénél is

és hogy a cimzéseknél hiba ne forduljon elő. Ha a tolmácsnak nem volna jól olvasható irása, akkor a csoportból kell kiválasztani azt az egyént, aki világosan felirja a cimeket, nehogy tévedések forduljanak elő.

Hogy a munkásoktól átvett pénzt a munkaadónak hol kell befizetni, erre nézve a munkaadók *már megkapták a német pénzügyi hatóságok tájékoztatóját.* Mégis szükségesnek tartjuk, hogy a munkások is tudják, hogy miképpen jön a pénzük haza. Közöljük ezért, hogy a munkaadó Németországban a Birodalmi Banknak fizeti be az összeget és ez onnan kerül Magyarországra, a *Magyar Nemzeti Bankhoz,* innen pedig az *Országos Központi Hitelszövetkezethez.* Ez a szövetkezeti központ az egész ország területére kiterjedő szövetkezeti hálózattal bir és majdnem minden községben van egy hitelszövetkezet és

a hazaküldött összeget a cimzett, vagyis az itthoni hozzátartozó, a lakóhelyéhez legközelebb fekvő hitelszövetkezet utján kapja meg.

Megjegyezzük, hogy ha valaki a saját részére kivánja hazajövetelig a pénzét gyümölcsöztetni, azt is megteheti, még pedig ugy, hogy abba a névjegyzékbe, amit a pénz hazaküldése alkalmával a munkaadónak átadnak, *beirja annak a hitelszövetkezetnek a nevét, ahol a pénzt hazaérkezésig kamatoztatni akarja.*

Ne küldjön senki boritékban és pénzesutalványon pénzt haza

Figyelmeztetünk mindenkit, hogy éppen ugy, mint nálunk, *Németországban is tilos boritékban pénzt küldeni külföldre.* Gyakran megtörténik, hogy a leveleket ellenőrzés céljából felbontják és ha pénzt találnak benne, azt *elkobozzák, az illetőt pedig szigoruan megbüntetik, esetleg azonnal kiutasitják Németországból.* Itthon pedig egyetlen pénzintézetnek sem szabad külföldi bankjegyet beváltani, csak abban az esetben, ha igazolják, hogy az rendes uton került az illetőhöz. Már pedig a fentemlitett ut szabálytalan és igy a tájékozatlan emberek hozzátartozóiknak könnyen nagy kellemetlenséget szerezhetnek.

Utalványon azért nem ajánlatos pénzt hazaküldeni, mert ezen az uton havonta csak 10 márkát lehet küldeni és azt feljegyzik az utlevélbe. Legfőképpen azért

ne küldjön senki utalványon haza pénzt, mert itthon kevesebb magyar pénzt fizetnek ki ezért az összegért, mintha a Német Birodalmi Bank, illetve a Magyar Nemzeti Bank és a hitelszövetkezet utján érkezik a pénz.

A kormány gondoskodásából ugyanis a *legmagasabb árfolyamot* sikerült a munkások javára biztositani és a hazautalással járó *költségek a legalacsonyabban* nyertek megállapitást.

A magyar mezőgazdasági munkások vámmentes szalonnát kapnak Németországban

A magyar királyi kormány erre az évre is biztositotta azt a kedvezményt, hogy

a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkások havonként és fejenként 5 (öt) kg vámmentes szalonnát vásárolhassanak.

Ez a vámkedvezmény annyit jelent hogy *fele olyan áron jutnak a magyar mezőgazdasági munkások az általuk itthon megszokott jó szalonnához, mint amennyit ott kint kellene érte fizetniök.* Saját érdekében mindenki minden hónapban vegye igénybe ezt a kedvezményt, mert a nehéz mezőgazdasági munkát és az idő viszontagságait csak akkor birják kiválóan, ha jól is táplálkoznak. A magyar embernek pedig egyik főtápláléka a szalonna.

Megjegyezzük, hogy *ha valaki az egyik hónapban nem vásárol szalonnát, a következő hónapban nem vehet két hónapra eső mennyiséget.* A német illetékes hatóság ugyanis ugy rendelkezett, hogy egyszerre legfeljebb az egy hónapra szóló 5 kg vásárolható. Kevesebbet lehet, de többet nem.

A szalonnarendelés igy történik:

A munkaadó cimét, abban a sorrendben, ahogy a németektől megkaptuk, közöltük a magyarországi Hangyaszövetkezetek berlini megbizottjával, akinek pontos cime: *Transdanubia, Berlin, Brückenallee 36.* Ez a szerv már érintkezésbe is lépett a magyar munkásokat alkalmazó munkaadókkal, hogy irják össze, kinek mennyi szalonnára van szüksége és kilogrammonként szedjen be a munkásoktól *1 márka 45 pfenniget.* Mihelyt a pénz Berlinbe, a központba beérkezik, a kivánt mennyiséget azonnal megküldik a munkaadó cimére.

Hogy panaszok ne merüljenek fel, ezért a legtanácsosabb, hogy

a szalonna elosztásánál a csoportvezető és a tolmács, ezenkivül a csapat egy-két tagja is jelen legyen.

A legjobb, ha az elosztás a munkaidő után történik, amikor mindenki jelen lehet.

Azt ajánljuk, hogy necsak a nagy csoportok, hanem a kisebb gazdáknál elhelyezett munkások is, akik többnyire étkezést is kapnak, vásároljanak a magyar szalonnából, mert a gazda bizonyára szivesen át fogja azt tőlük venni.

Bérlevonások

Tájékoztatásul közöljük, hogy a Németországban dolgozó munkásoktól a hetenként kifizetésre kerülő munkabérből

csak a betegség és a baleset esetére szóló biztositásra történnek levonások.

Ezt kivétel nélkül mindenkinek fizetni kell.

A kereseti adó fizetése alól a magyar munkásokat felmentették.

A német birodalmi munkaközvetitő intézet elnökének magyarországi látogatása

Az elmult napokban a magyar mezőgazdasági munkások jóakarója, a *Német Birodalmi Munkaközvetitő Intézet* elnöke, *Syrup* dr. volt munkaügyi miniszter, az intézet egyik főtisztviselőjének, *Timm dr. kormánytanácsosnak* kiséretében néhány napot Magyarországon töltött, hogy megismerje azt a vidéket, ahonnan a derék magyar mezőgazdasági munkások származnak.

Az elnök látogatást tett *Sztranyavszky* Sándor m. kir. földmivelésügyi miniszternél, valamint báró *Vay* László és gróf *Teleki* Mihály földmivelésügyi államtitkároknál, majd *Teöldgyes* István dr. miniszteri megbizott társaságában megtekintette a magyar országgyülés házát, ahol találkozott *Mayer* János v. földmivelésügyi miniszterrel, a *Falu-Gazdaszövetség* elnökével. A német vendég megnézte a főváros nevezetességeit, többek között a világhirü mezőgazdasági muzeumot. Összesen két és fél napot töltött Magyarországon és ebből *egy teljes napot Nógrád, Heves és Borsod vármegye munkáslakta vidékeinek megtekintésére szentelt.* Utjára elkisérték *Teöldgyes* István dr. miniszteri megbizott, valamint *Pernetzky* Béla dr. és *Seyberth* János dr. miniszteri titkárok. *Syrup* dr. kellemes benyomásokkal távozott el tőlünk és megigérte, hogy a jövőben ismét eljön hozzánk és akkor az alföldi munkáslakta-vidékeket látogatja meg.

Üzenetek

Ez a rovat mindenkit érdekel!

A *Vasárnap* ezidén is meleg szeretettel köszönt be a Németországban foglalkoztatott magyar testvérek munkahelyeire, hogy élvigye hozzájuk a magyar föld üzenetét, az itthonmaradottak aggódó, meleg szeretetét és hétről-hétre tanácsot, utbaigazitást adjon azoknak, akiknek valamilyen ügyben kétségük támad.

Jóleső örömmel és — megvalljuk — büszkén olvastuk a hozzánk érkezett levelek, levelezőlapok százait, amelyekben hetek óta odakint dolgozó véreink sürgették a *Vasárnap* megindását. A levelekből nemcsak a szellemi táplálkozás utáni vágy megnyilatkozását olvastuk ki, hanem — és ez okozza büszkeségünket — az idegenbe szakadt testvérekért a multban is kifejtett önzetlen munkánk feletti elismerést is kiéreztük.

Nem tudjuk megállani, hogy a soksok őszinte levél közül ki ne ragadjuk *Bakucz* Sándornak (a *Hermsdorf* melletti *Schönfliesből)* a csoport nevében irott leveléből azt a mondatot, amelyben — miután a tavaly hetenként olvasott *Vasárnap*-ért ismételten köszönetet mond — igy ir:

„Mi, magyar munkások, itt az idegenben nem tudunk meglenni a „Vasárnap" nélkül. Mindössze 12-en vagyunk itt, de ujság nélkül olyanok vagyunk, mintha süketek volnánk . . ."

Üzenjük valamennyi munkástestvérünknek, hogy a *Vasárnap* ezentul hétről-hétre meg fog érkezni valamennyi munkáscsoport cimére, hogy kifejezője és bizonysága legyen annak, hogy, ha elszórtan is, a közös magyar ügy más és más munka-terepén is, de mégis testvéri közösségben élünk valamennyien, akiket magyarnak teremtett az Uristen. . .

Ugy, mint a mult évben, ugy ebben az esztendőben is ebben a rovatban fogunk válaszolni hétről-hétre a munkásoktól érkező levelekre. Mivel sokan olyan dolgok iránt érdeklődnek, ami másokat is érint, ajánlatos, hogy ezt a rovatot mindenki figyelmesen olvassa el.

*

Domány István és csoportja: Olvassa el a levonásokra vonatkozó mai hirünket. — **Ükkös István és társai:** Érdeklődésükre levélben válaszolunk. — **Hach Antal:** Olvassa el a pénzküldésre vonatkozó mai hirünket. — **Bencsik csoport:** Szalonnára vonatkozó értesitésünket olvassa el. — **Kuncz Jenő és társai:** Ügyében forduljon a legközelebbi Arbeitsamthoz, ahol a szükséges felvilágositásokat megadják. — **Ifj. Balázs József, Szentes:** Az a kérése, hogy a gyermekét kivihesse magával, nem teljesithető. A németek a legszigorubban kikötötték, hogy *gyermekeket nem engednek felnőttek közé és ezt még a munkaadónak is szem előtt kell tartania,* mert különben összeütközésbe kerül a német lakossággal. De különben is annak a sokezer magyar családnak, amely most Németországban van, egyformán kedves a gyermekük. Kivételt tehát senkivel sem lehet tenni. — **Egri munkások:** Olvassák el a szalonnarendelésre vonatkozó mai hirünket. — **Hirt György:** Örülünk, hogy mindnyájan jól vannak. Az ujságot, amint látja, küldjük. Ebben felvilágositást kapnak a szalonnarendelésre vonatkozólag is. Magyar dohánynemüt sajnos, nem tudunk küldeni. Az áldott-állapotban levő nő saját költségén hazajöhet. — **Molnár István és társai:** Az ujságot, ime, küldjük és abban megtalálja a szükséges felvilágositást. — **Dispán József:** Örülünk, hogy jólérzik magukat, a kérdezett dolgokra nézve a mai lapban megkapják a részletes felvilágositást. — **Grescsák József:** Igaza van, hogy magyar ember még odahaza sem tud szalonna nélkül dolgozni. A mai lapban erre nézve részletes tájékoztatást adunk. — **Oravecz Mihály és társai:** Tudjuk, hogy örömmel várják a „Vasárnap"-ot és a hazai hireket. Az ujság megindul és hétről-hétre szeretettel felkeresi a messze idegenben levő magyar testvéreinket. — **Bajczán Jakab és társai:** Amint látja, az ujságot küldjük. Örülünk, hogy jól vannak. Tudjuk, hogy odahaza nagyon várják a pénzt. A mai lapban megadtuk a szükséges felvilágositást. — **Fülöp István és társai:** Ezen az uton figyelmeztetjük a tolmácsokat, hogy teljesitsék kötelességüket, mert hiszen őket azért osztották be a magyar munkások közé, hogy ha kell, támogassák őket. — **Bella István és társai:** A konzulátushoz irt levelükre értesitjük, hogy az ilyen dolgokat felnőtt emberek egymás között is el tudják intézni. Járuljanak tehát jó példával elő, nehogy az egész társaságot szégyenszemre haza kelljen küldeni. — **Steinhöfelsövi csoport:** Szalonnára vonatkozó értesitésünket olvassák el. — **Kereki János és társai:** A várvavárt ujságot, amint látják, szeretettel küldjük. — **Millita Miklós csoportja:** Pénzküldésre vonatkozó értesitésünket olvassák el. — **Buda Mihály csoportja:** Az ujságot a mai számtól kezdve hetenként kapják. Pénzküldésre és az adóra vonatkozólag is megtalálja mai közleményünkben a szükséges felvilágositásokat. — **Bencsik Pál és társai:** Örülünk, hogy olyan nagyon várják ujságunkat, amiből mindenről tájékozódhatnak. — **Ködmön Sándor és társai:** Az áprilisi számok kifogytak. Az ujságot küldjük. — **Vas András:** Az ujságot a mai nappal a munkáscsoportok részére meginditottuk. Örülünk, hogy mindnyájan jól vannak. A pénzküldésre és a szalonnarendelésre vonatkozólag olvassák el mai hireinket. — **Bögre Sándor:** A kivánt dolgokra nézve a mai ujságban megkapja a szükséges felvilágositásokat. **Felföldi Pál és társai:** Levelére külön is válaszolunk, de itt is azt ajánljuk, járjanak jó példával elő és ne engedjék, hogy a csapatban az egyetértést bárki is megzavarja. *Emberek vagyunk és éppen ezért meg is kell, hogy értsük egymást.* — **Dobai József és társai:** A nehézségek bizonyára elsimultak. Továbbra is a legjobbakat kivánjuk. — **Hudák Márton:** Örülünk, hogy mindnyájan egészségesek és meg vagyunk győződve, hogy azt a kis nehézséget, amiről irt, már régen elintézte. Hiszen Önök, akik tavaly is kint voltak, a legjobban tudják, hogy *az egymásközti civódásból csak kellemetlenségek származnak.* — **Farkas János és társai:** Kérésüket, sajnos, teljesiteni nem lehet. A konzulátus a hozzá irt lapját továbbitotta hozzánk. Az ilyen kis ügyeket egymás között kell elintézni. — **Kiss Ferdinánd:** A konzulátushoz irt soraira értesitjük, hogy a pénzhazaküldés ügye el van intézve. Erre vonatkozólag a mai ujságunkban részletes felvilágositást adunk. — **Gaál Márton és társai:** A konzulátushoz irt levelükre értesitjük, hogy a szóbanforgó ügyet a legközelebbi munkaügyi hivatal, vagyis németül „Arbeitsamt" utján lehet a legjobban elintézni. A tolmács járjon utána a dolognak, ez az ő kötelessége. — **Dobai János és társai:** A követséghez irt levelük kedvező elintézést nyert, mert amint látják, a „Vasárnap"-ot már meginditottuk az összes Németországban dolgozó magyar munkás-csapatok részére. — **Rácz Ferenc, Mészáros Mózes:** Az ujság küldése megindult. Ebben megtalálják a sürgős tudnivalókat, ugy a pénzküldésre, mint a szalonna megrendelésére vonatkozólag. A *Mészáros* csoportjában levő *tolmácsnak* kötelessége, hogy a levélben emlitett egyéb dolgokat elintézze. — **Ábrahám János:** A konzulátushoz irt lapjára közöljük, hogy a szükséges tudnivalókat a mai lapunkban megtalálják. — **Szücs Imre:** A levelében irt dolgokra nézve mai lapunkban részletes tájékoztatást nyujtunk. — **Bartek János:** Sajnálattal értesitünk a konzulátus utján érkezett leveléből betegségéről. A tárgyalásra el kell mennie a tolmácsnak is. Ő majd segitségére lesz. Legyen nyugodt, hogy ugy egészsége, mint az ügye rendbe fog jönni. Az ujságot teljes felgyógyulásáig a kórházba küldjük. — **Fehér János és társai:** Mai lapunkban minden kérdésére feleletet talál. — **Suti János és társai:** Olvassa el figyelmesen mai lapunkat, ahol a levonásokra nézve részletes tájékoztatást adunk. — **Juhász József:** Levelének egy részére részletes felvilágositást nyujt mai ujságunk. Az egyéb dolgokkal kapcsolatos kivánságát közölje a tolmáccsal és ő a munkaügyi hivatal (Arbeitsamt) utján elintézi az ügyet. — **Krizsanik János:** Kérését a munkaügyi hivatal teljesiteni fogja. A lebonyolitásra nézve forduljon a legközelebbi munkaügyi hivatalhoz (Arbeitsamt) és a tolmács utján adja elő az ügyet. — **Hajnal István:** Olvassa el figyelmesen mai lapunkat és a kérdezett dolgokra nézve megtalálja a szükséges felvilágositást. — **Dávid Ferenc és társai:** A mai napon meginditjuk cimükre az ujságot és amennyiben még volna egyéb más kivánságuk is, forduljanak bizalommal hozzánk. — **Papp János és társai:** Szomoruan olvastuk soraiból, hogy egy meggondolatlan nő milyen kellemetlenségeket okoz az egész csapatnak. Ha a kifogás ellene továbbra is fennáll, forduljanak az „Arbeitsamt"-hoz és az majd gondoskodik az illető eltávolitásáról. — **Vlasics János:** A „Vasárnap" mai számában a kérdezett dolgokra felvilágositást találnak. — **Csitári László és társai:** Mai számunkban részletesen irunk a szalonna-rendelésről. — **Laurinyecz Mihály:** A csapat részére az ujságot mai számunktól meginditottuk. — **Rácz Ferenc:** Lapunkat mától fogva küldjük. Szalonna-rendelésre vonatkozó közleményünket olvassa el. — **Bozó Bálint:** Az ujságot meginditottuk és sok fontos ügyre nézve már a mai, első számban részletes tájékoztatást nyujtunk. — **Gulyás János és társai:** Olvassa el előbbi üzenetünket. — **Tóth János:** Mai lapunkban részletesen ismertettük a szalonna-rendelésre vonatkozó tudnivalókat. — **Pikner Károly és társai:** Az ujságot meginditottuk. Olvassa el figyelmesen a jelenlegi számot, amelyben részletes felvilágositást talál. — **Tóth T. Ignác:** Örülünk, hogy mindnyájan jól érzik magukat. Az ujságot cimükre meginditottuk. — **Csanádapácai munkásoknak:** A pénz-hazaküldésre és a szalonna-rendelésre nézve mai számunkban részletes felvilágositást találnak. — **Dobos József és társai:** A szóbanforgó ügyet az „Arbeitsamt"-nál, vagyis a legközelebbi munkaügyi hivatalnál lehet elintézni és pedig a tolmács közbenjárásával. Ott megkapják a szükséges felvilágositásokat. — **Möhlmayer József:** A konzulátushoz intézett levelére értesitjük, hogy a pénz hazaküldés ügye rendben van, erre nézve a mai „Vasárnap"-ban részletes tájékoztatást adunk. — **Barnák István:** A szalonna-rendelésre nézve olvassák el figyelmesen a mai ujságot. — **Munkáscsoportnak, Weitendorf:** A szalonna-szállitás már megindult Németországba; a rendelésre nézve olvassák el mai ujságunkat. — **Vass István és társai:** Olvassa el a „Vasárnap" mai számában megjelent hireinket, ott mindenre nézve részletes felvilágositást szerezhet. Hagymát nem tudunk hazulról küldeni, azt ott is be lehet szerezni. — **Dobos József:** A felügyelőséghez intézett levelére értesitjük, hogy a kérdezett dolgokra nézve a legközelebbi munkaügyi hivatal (Arbeitsamt) fog Önnek felvilágositást adni. Forduljon tehát oda a tolmáccsal együtt. A németországi bérek között vidékenként némi eltérések vannak, ami azt jelenti végeredményben, hogy ahol néhány fillérrel kevesebb az órabér, több a természetbeni járandóság. A bértarifákat a német kormány hagyta jóvá, ezen mi nem változtathatunk. Az összes külföldi mezőgazdasági munkások annyit kapnak, mint a belföldiek. Kivételt senkivel sem tesznek. — **Biró János:** Olvassa el pontosan mai lapunkat és abban minden kérdésére nézve részletes felvilágositást adunk mai számunkban. A „Vasárnap"-ot állandóan kapják a Németországban alkalmazott magyar mezőgazdasági munkások. A tolmácsra vonatkozó igényüket közöljék az „Arbeitsamt"-tal, vagyis a legközelebbi munkaügyi hivatallal. Addig is kérjék meg a közelben levő magyar munkáscsapat tolmácsát, hogy jöjjön át kérésük tolmácsolása végett egyik napon Önökhöz. — **Kovács József és társai:** Olvassák el mai ujságunkat, a szalonna-rendelésre vonatkozólag is részletesen tájékoztatja Önöket. Az ujságot a mai naptól fogva hetenként küldjük. — **Gregorits István és Péter:** Reméljük, ügyük elintézést nyert és jól érzik magukat. Forduljanak a legközelebbi munkaközvetitő hivatalhoz (Arbeitsamt-hoz), amennyiben ügyük még elintézetlen.